

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več kot trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 10 strani.

Reforme mestnih štatutov.

Tržaški deželni zbor se bo bavil v tem zasedanju z izpremembo mestnega štatuta tržaškega. Mestni štatuti so zastarali. Po več nego 50 let so nekateri že stari in se niso izpremenili, ker je bilo vedno v interesu vladajočih strank, da ostane vse pri starem. Le malo strank je, ki so toliko moderne in napredne ter znajo tako svojo strankarsko korist podrediti javnemu blagru, kakor so dunajski krščanski socialci, ki so razširili volivno pravico na prejšnjim brezpravnim sloje, če so tudi vedeli, da pride s tem opozicija v občinski svet.

Že štirikrat je vlada predložila tržaškemu deželnemu zboru načrt volivne reforme, a vsakokrat ga je vladajoča večina tako izpremenila in pokvarila, da ni vlada sklenjene reforme niti mogla predložiti v sankcijo. Videli bomo, če se je doslej liberalna večina kaj izpametovala. Ako bo obstala na svojem intransigentnem stališču, tedaj res ne preostane drugega, kakor da vlada izsili to, česar ni mogla radovoljno dobiti. To bo storila že zaradi tega, ker se kaže vedno jasnejša tendenca, da se slednjič vendarle prištrijejo peroti preoblastni iredenti. V Pulju, kjer so iredentisti celo demonstrirali proti delegatom in jih sramotili, se kaže že reakcija avstrijske obrambne misli, in tudi Trst se ne bo mogel čisto ogniti taki reakciji, tem manj, ker vse kaže, da mislijo odločilni krogi odločno na to, da bi jug monarhije zavarovali proti agresivnim iredentistovskim nakanam. Slovenci pri tem le pridobimo. Prevelikih nad si ne smemo delati, a to je gotovo, da pomeni vsako oslabiljenje italijanstva za nas napredek in dobiček.

Naša parlamentarna doba stoji v znamenju volivnih reform. Za deželni zbor, ki sledi zgledu državnega zbora, dasi mi ne morejo slediti tudi v vsej energiji demokratske radikalne reforme, bodo prišli na vrsto tudi mestni štatuti. Tudi v mestu z lastnimi štatuti se je zarilo omejeno klijarstvo, ki je najhujša ovira vsakemu zdravemu napredku. Splošna je ta prikažen in v veliki kvar ljudstvu, zlasti delavstvu, ki ga je vedno več po mestih, a ki ne najde pri gospodujočih strankah nobenega smisla za svoje socialne, higienske in splošno-kulturne potrebe.

Tudi pri nas splava pri tej priložnosti na površje zopet reformam mestnega štatuta ljubljanskega. Ne le za deželni zbor, tudi za ljubljansko mesto bo treba izdelati temeljito reformo. Znano je, da je ljubljanski župan obljubil že pred leti delavstvu s svojo župansko besedo, da predloži v »eni prihodnjih sej« občinskemu svetu načrt reforme volivnega reda. Kje je zdaj reforma? Kje je zdaj županova beseda? Občinski svet brez kontrole, brez opozicije, brez enega moža, ki bi bil toli zaveden in odločen, da bi se uprl izreči besedo opravičene kritike — tak občinski svet je pač vseč liberalcem, ni pa koristen za ljudstvo.

In zato bo naloga deželnega zbora kranjskega, da tudi v tem oziru nastopi in doseže potrebno reformo v smislu demokratičnih ljudskih teženj.

Iz Koroške.

Zopet je burno valovanje v naši javnosti nekoliko potihnilo in zopet se lahko ozremo nazaj na zadnji čas našega delovanja.

Kmetijska družba se bo ustanovila za koroške Slovence, se je glasilo po vsej deželi in z veseljem so pozdravljali kmetje radostno vest. Kmet pričakuje nekaj v svojo korist, kmet pričakuje pomoči, kajti res žalosten je njegov položaj. V celi deželi primanjkuje poslov, posebno pa še v Rožni dolini; dragi so posli tako, da ni mogoče dobiti hlapca izpod 160 kron na leto; navadno dobijo po 180 do 240 kron. Navzlic temu pa so posli še veliko slabši kot nekdaj, veliko bolj izbirljivi kot prej. Navadno že zahtevajo, da morajo biti prosti ponoči in čez celo nedeljo. Mala južina mora biti dopoldan kot popoldan in sicer v Rožu mora biti žganje zraven in v celovški okolici tudi »špeh«, slanina. Če pride v nedeljo ali ponedeljek hlapec pijan domu, mora biti kmet lepo tiho, če noče izgubiti posla. Krmi pa naj kmet ob nedeljah sam, če ima tudi čez 20 glav živine.

Dekle so se že začele braniti molže in tudi že zahtevajo v Rožu popolno prostost ponoči in ob nedeljah. Žganje morajo tudi one dobiti k mali južini. Npravnostne razmere pa so postale med posli neizrečeno slabe. Najboljše je še v pliberškem okraju; potem pa gre vedno bolj nazaj; najslabši je v Ziljski in Kanalski dolini,

posebno v Kanalski, kjer tudi duhovniki niso izvzeti.

Dobro si je svest naš kmet, če pojde še dolgo tako naprej, je izgubljen ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi v narodnem in verskem. Kmetijstvo med Slovenci grozno nazaduje. Mesto intenzivnejšega obdelovanja zemlje, se mora kmet poprijeti ekstenzivnejšega, ker nima poslov. Degeneracija naroda napreduje z orjaškimi koraki, posebno tam, kjer je žganje v navadi. Pijejo ga celo otroci kot vodo. Bolj pa ko so naši rojaki, posli kot kmetje, v krepljih alkohola, bolj so nezanesljivi v narodnem oziru. Žganjarne so tovarne naših nemčurjev. Za žganje prodajo mnogi svoje prepričanje, svoje glasove ob času volitev; za žganje izdajo tajnosti stranke.

Mi pa stojimo skoraj brez orožja nasproti tem razmeram. Naša društva imajo navadno svoja zbirališča v gostilnah, zborovanja so v gostilnah, vse javno življenje se odigrava v gostilnah. Ta grozna kuga se širi vedno bolj in bolj in če bode šlo tako naprej, smo izgubljeni.

Željno pričakuje kmet rešitve in je upa od kmetijske družbe. Misli si jo nekako kot zdravilo za vse nadloge kmetijskega stanu.

Vendar nastajajo z vsakim dnevom večji pomisleki proti kmetijski družbi med voditelji. Kje dobiti potreben denar? Pri deželnem zboru? Izključeno. Pri državnem zboru? Malo verjetno. Kje potem? Iz posojilnice, iz narodnega davka? Težko! Kje potem? Iz doneskov udov? Potem jih bode gotovo prav malo!

Zakaj pa ravno kmetijsko družbo, ki je tako okoren aparat? Se bode li lažje dobil denar, bode li protitežje deželni kmetijski družbi s tem doseženo? Dvomim!

Kaj potem? Združimo najprej naše posojilnice in jih ustanovimo še tam, kjer bi mogle uspevati in jih še ni. Te posojilnice bi naj bile potem podlaga vsej gospodarski organizaciji. Vsaka bi podpirala gospodarski napredek v svojem okraju z nabavljanjem strojev in izposojevanjem kmetom, s podporami in darili živinorejcem. Vse skupaj pa bi vzdrževale enega ali dva potovalna učitelja, ki bi skrbela za izobrazbo in za gospodarsko organizacijo. To je enkrat gotovo, da nam posojilnice same ne zadostujejo. Treba je še več. Ra-

bimo še drugih gospodarskih društev, kot živinorejskih, melioracijskih, gospodarskih zadrug itd.

Če ni že preskrbljeno za gmotno stran družbe, bode šlo jako težko. Moramo začeti drugo pot, ki bode našim kmetom več koristila, kot deželna kmetijska družba.

Seveda začetek je težak, pa brez začetka ni napredovanja.

Državni zbor.

Dunaj, 17. svečana.

Proračunski odsek.

Stvar pastaja že resna. Odsek se ne gane z mesta. Danes je že četrti dan razprava o politični upravi in, kakor kaže, danes še ne bode končana. Mnogi že računajo z možnostjo, da parlament sploh ne reši proračuna do konca junija in bode vlada morala zahtevati nov provizorij za drugo polovico leta. S provizorijem naj bi se vršila tudi razprava o proračunu za leto 1909. Oboje skupaj pa je izključeno, ker vlada dotlej sploh ne pripravi proračuna že za bodoče leto.

Danes popoldne je govoril minister za notranje posle, baron Bienerth, ki izjavi, da hoče z ozirom na izražene želje in pritožbe odrediti natančne poizvedbe ter ukreniti vse potrebno, kar je mogoče. Minister odklanja nalogo »slamnatega moža«, kakor se je sinoči izrazil dr. Diamand, marveč prevzame vso odgovornost. V osebnih zadevah, pravi minister, ne poznam protekcije. Ako pa se uradniki ne pomikajo višje vedno po vrsti, je vzrok ta, ker včasih odločuje osebnost usposobljenost. Isto velja tudi glede na deželne predsednike.

Službena pragmatika

je v ministrstvu že izdelana. Vprašanje pa je težavno, ker je nemogoča službena pragmatika, ki bi se mogla uporabiti za deželnega predsednika ali fin. ravnatelja, kakor tudi za pisarniškega uradnika in konceptnega praktikanta.

Minister omenja razne vrste uradnikov v politični upravi, katerim hoče po možnosti izboljšati razmere. Pomožnim služabnikom pri okr. glavarstvih pa je težko pomagati, dokler velja zakon, ki za certifikatiste zahteva stalna mesta. Ako odpravimo mesta pomožnih pomočnikov, potem je nevarnost, da jim vzamemo kruh.

LISTEK.

V Ječi.

Iv. Baloh.

Bil sem nenadoma poklican k sodnji. Človeka obide nekak čuden čut, ko prestopi sodnijski prag, pa naj si bo že kličen iz tega ali onega vzroka, tembolj pa, če ne ve, zakaj da je pozvan. Poklican sem bil, da izjavim, če poznam nekega človeka.

Ječar me je peljal v podzemeljske prostore. Najini koraki so odmevali po hodniku in ječarjevi ključki so rožljali v njegovih rokah. Odprla so se prva težka, železna vrata. Šli smo naprej in prišli do male celice. Vse je bilo tiho. Ječar je odšel, odmaknil duri in mi velel stopiti na tla. Nekak strah me je prevzel, ko sem prestopil ta prag. V celici je bil polumrak, sredi celice je stal — jetnik.

Pred menoj je stal mož črnih, kodrastih las, črne, goste brade, upalnih lic, svitlih oči. Skoraj ga me je bilo strah, a pogled mene je stal ječar in jetnik mi je podal roko ter me prijazno nagovoril:

»Ali me poznaš? N. N., tvoj sošolec.«
Skoro nisem verjel svojim očem. Nič ni bilo na njem tistega, kar gaje nekdanji cvetu let delalo tako prikupljivega in

prijaznega, le iz oči njegovih sem sodil, da je — pravi. Ni čuda, preteklo je celih dvanajst let.

»Da, jaz sem, ne čudi se, vsedi se in potrpi, jaz potrebujem tvojega posredovanja.«

V celici, katero je motno razsvetljevala svetloba prihajajoča visoko gori s težkim železjem zavarovanega okna, sta bili dve postelji, ena pognjena, druga ne. Bil je sam notri. V kotu je stala lesena miza, poleg nje dolga klopa, na mizi vrč vode in star koledar družbe sv. Mohorja. Vsedel sem se na klop in svoje oči upri v jetnika v belo obleko oblečenega.

Naslonil se je na postelj in pričel:

»Ne čudi se, da me vidiš tukaj, da me vidiš takega. Povedal bom vse, upam, da me ne obsodiš in da mi storiš to ljubav, da poveš zgoraj, da sem to, kar jaz trdim, da sem. Meni ne verjame ves svet, imajo me menda za domišljavega, za normalnega, za blaznega. Ne zahtevam, da bi se potegoval za mojo čast, da bi lajšal moje krivde, da bi dokazal mojo nedolgovornost — ne, hočem le, da se potegneš za moje ime. Da bom kedaj tukaj, tega bi niti v sanjah ne verjel, in da bi bil kedaj to, kar sem, ne bi bil nikdar mislil. Tudi jaz bi bil lahko to, kar si ti, — pa, ne vem, ali niso drugi hoteli, da bi me ob pravem času na boljšo pot pripeljali, ali sam nisem hotel, ne vem. Čudim se sa-

memu sebi, kako je moglo tako priti. Vse se mi zdi le kakor sen; le tedaj, če pogledam krog sebe po tej zaduhli celici, tedaj če se pogledam v ogledalo, tedaj me je strah, ker vidim, da je vse istina.«

Nekoliko je obmolnil, podprl svojo glavo z roko, se zopet zravnil in nadaljeval:

»Zadnjih deset let je preteklo hitro, naglo, da sam ne vem kedaj. Kdaj je bil moj prvi padec, to veš sam. Živeti sem hotel, kot sem videl, da drugi živijo, a ker nisem mogel, sem porabil sredstva, ki niso bila prava. Imel sem prijatelje, ki mi niso hoteli dobro. Boljše bi bilo, da bi jih nikdar ne bil poznal. Bil sem dobrega srca, predobrega. Mislil sem, da mislijo tudi drugi tako blago in plemenito, kakor sem mislil jaz. A varal sem se. Varali so me, sladkali so se mi. Da so drugi dobro živeli, sem moral grešiti jaz. In tako sem korakal od enega koraka do drugega — vedno nizdoli. Da bi imel takrat človeka, ki bi mi ukazal: do tukaj in ne dalje, da bi mi dejal prijateljsko: nazaj, še je mogoča rešitev — ubogal bi ga, skesal bi se, popravil bi, prosil — in mislim, da ne bi bil zavržen. Pa zdi se mi, da sem bil slep, ali se je pa ves svet zaklel zoper mene. Prišel je usodni dan. Vržen sem bil na cesto. Nikdar ne bom pozabil tistega lepega pomladanskega večera, ko sem sedel sam otožen in zapuščen na samotni klopici v

tivolskem gozdu. — Kaj sedaj? to vprašanje mi je neprestano donelo na uho. Prijetni zvoki mogočnega orkestra so kakor valovi plavalji gori v gozd iz doline, v bližnji gostilni se je razlegala lepa harmonična pesem — moja duša pa je bila razdvojena, jaz pa sam, nesrečen. — Kaj sedaj — brez kruha, brez bodočnosti, za vedno — osramočen? In moje duše niso potolažili veseli, poskočni glasovi godbe, ni je olajšala mila pesem, ni iskala tolažbe pri človeku — najraje bi takrat imel, da bi ne bil nikdar živ. Vstal sem, bežal pred ljudmi in taval kakor begun po temnem gozdu semintje. Zjutraj sem se zbudil pod zeleno smreko. Tako milo je zjutraj prisijalo izza gor in tolikanj znanih mogočno solnce, niti oblaka ni bilo na jasnem nebu, v gaju so zapeli slavci, cvetice so odprle svoje čaše — vsa zemlja se je zibala v majevi lepoti — jaz pa sem bil še bolj otožen, kot prejšnji večer. Najraje bi imel, da bi zemljo zagrnil temen oblak, zagrnila črna noč — vse, tudi mene.

Pa kaj sem hotel? V meni je zmagała trezna zavest: pomagaj si sam. Prodal sem svoje stvari, kar sem imel in tako bil preskrbljen za nekaj časa. Potikal sem se od gostilne do gostilne, od kraja do kraja, hodil vedno sam, bežal od ljudi, a slutil vedno, da gre nekaj težkega za mano. Denar je pošel — in zopet mi je udarilo vprašanje na uho in srce še z večjim udarcem:

Le če se ne oglašajo usposobljeni certifikatisti, more vlada drugim podeljevati prazna mesta.

Glede politične uprave naglašja minister, da hoče pomnožiti okrajna glavarstva. Vlada pa pripravlja načrt, da se ustanove okrožna oblastva, ki bodo posredovala ožjo dotiko višjih oblasti s prebivalstvom in hitreje reševala akte. Vlada sploh želi, da se vsi politični uradniki seznanijo z vsemi vednostmi, časovnimi in krajevnimi potrebami. Vlada hoče vpeljati konceptne uradnike druge vrste, ki bodo izvrševali večino konceptnega dela. Nov pisarniški red dobe še letos politična oblastva prve in druge inštanice. Vlada hoče preurediti stavbne urade in zdravstveno službo. Izdelan je že načrt zakona proti živinski kugi. Vlada pa se ne more ogreti za prisilno cepljenje koza. V Prusiji imajo prisilno cepljenje, a so koze bolj razširjene, nego pri nas. Obširno govori minister o državni policiji, ciganski nadlogi in razmerah v Galiciji.

Zavarovanje.

Zanimiva je izjava vlade glede na zavarovanje. Vlada ima največje pomisleke proti prisilnemu zavarovanju, češ, da se s tem krši osebna svoboda. Ta izgovor je jalov. Število prostovoljnih zavarovancev raste od leta do leta, torej prebivalstvo samo uvideva potrebo zavarovanja proti ognju in toči. Še bolj prazen izgovor vlade je, da postane potem mnogo uslužbencev zasebnih zavarovalnic brez kruha. Poznamo dobro vir, iz katerega vlada dobiva svoje informacije v tem oziru. Ta odgovor smo čuli večkrat v odseku za zavarovanje.

V bistvu pa je v ministrstvu izgotovljen načrt zakona za starostno zavarovanje in slučaj nezgode. Kdor zna tolmačiti vladne izjave, ta je dobil vtis, da vlada sploh resno ne misli na ljudsko zavarovanje, to je starostno zavarovanje delavstva, kmečkega prebivalstva in rokodelcev. Izgovarja se, da je težko spraviti pod en klobuk delavske in kmečke koristi, da so tehnične težave, različne razmere v posameznih deželah. Sicer pa pravi minister, bavi se bode s tem vprašanjem socialno politični odsek. Tako vlada. Mi pa sodimo, da potem pade sploh v tej zbornici to vprašanje pod klop.

V kratkem vlada predloži načrt zakona v varstvo izseljencev. Zakon se bode sicer oziral v prvi vrsti na domača podjetja in pristanišča, vendar pa ne more omejevati svobode posameznikom. Vlada je primernim potom naročila tudi konzulat, da branijo v tujini koristi izseljencev. Razprava o politični upravi danes ni končana.

Občinski svet Ljubljanski.

Ljubljana, 17. marca 1908.

Spomin na Petra Lassnigga. — Odstop občinskega svetnika Zirkelbacha.

Seji predseduje gosp. župan, ki stoji poroča, da je pred nekaj dnevi umrl gosp. Peter Lassnigg, ki je bil ljubljanski občinski svetnik od leta 1862. do leta 1882. Udeleževal se je vedno posvetovalnj občinskega sveta in je kazal tudi pozneje veliko zanimanja za napredek mesta. Vdova go-

In kaj potem? Pisal sem svojim prijateljem, narisal vso svojo revščino in sramoto, očital, da sem postal njihova žrtev, da je njihova dolžnost, da me rešijo, spominjal jih na hvaležnost, tajal jim srca — in bil sem prepričan, da me rešijo. Nič ni bilo. Pisal sem dvakrat, trikrat, — še odgovora nisem dobil. Tedaj sem spoznal, da sem sam na svetu. — Zopet je obmolnil, kot da bi mu vzelo glas, dasi je govoril strastno, krčevito, da so se svetile, gorele njegove črne oči. Padel je na stol — a hipoma zopet skočil po koncu.

»Tedaj sem bežal odtod,« — začel je s povzdignjenim glasom — bežal od kraja, kjer so mi drugi strli mojo srečo, zagrenili mojo mladost, uničili moje življenje. Bežal sem, da sam nisem vedel, kje blodim. Kje sem hodil, kako živel — preobširno bi bilo, da bi vse popisal. Nikjer nisem imel stalnega mesta, zdaj sem živel tukaj, zdaj tam a kaj da sem, povedal nisem nikomur. Sram me je bilo samega sebe. Kjer se mi je zdelo, da sem že preveč znan in preveč domač, tam sem pustil službo in delo in šel drugam. Privadil sem se skoro temu življenju in mislil, da mora tako biti. Preteklo je dolgih šest let, odkar sem zapustil svojo domovino, svoj domači kraj, svoje stariše. Tedaj pa me je čisto slučajno usoda zopet zadela s hudim udarcem. Ko sem se ločil od domovine, tedaj sem doma pustil še svoje stariše zdrave in srečne. Mislil sem že stopiti pred njihove oči skesan kakor izgubljen sin prositi odpuščanja in pomoči, ko sem videl, da sem od vsega sveta zavržen in zapuščen — šel sem že na pot, a skesal sem se, da bi bil morda še od njih

spa Luliza Lassnigg je podarila mestnim ubogim 100 kron, kar se z zahvalo vzame na znanje. — Župan nadalje naznani, da je odstopil z današnjim dnem občinski svetnik g. Zirkelbach. Prečita Zirkelbachovo pismo, ki so končno priporočila slavnemu občinskemu svetu. Občinski svet pooblasti župana, da mu izreče zahvalo občinskega sveta na njegovem delovanju.

Kanal v Rožnih ulicah

se napravi obenem, ko se preuredi cesta, kar je naznanil župan ob odobrenju zapisnika zadnje seje.

Nova meščana

gg. Aleksander Götzl in Matevž Stucin napravita obljubo kot meščana.

Podpora »Društveni godbi«.

O izredni podpori »Društveni godbi« utemeljuje nujni predlog g. občinski svetnik Meglič. Odbor je vložil na magistrat daljšo vlogo, ki naglašja, da je nadaljnji obstoj godbe odvisen od magistratne podpore. Društvena godba deluje osem let. Z največjim naporom se je vzdrževala. Celotnega namena odbor ni mogel doseči, ker je primanjkovalo sredstev. Vršilo je pa društvo uspešno in vsestransko svojo nalogo. Glas o »Društveni godbi« je šel tudi izven Kranjske, kar pričajo pozivi na godbeno sodelovanje izven Kranjske. Odbor gleda na to, da se izpopolni godba kvalitativno in kvantitativno. Glede na draginjo so se morale povišati itak skromne plače. Društvo ima že zdaj precej dolga. Nabaviti se ni moglo zato raznih godal. V pospeševanje ptujskega prometa in družabnega življenja je »Društvena godba« velike važnosti. Vsa narodna društva ljubljanska se poslužujejo le »Društvene godbe«. Koliko potrebuje vzdrževanje take godbe, dokazujejo sledeči podatki: Inomest prispeva godbi 8000 kron, št. Hipolit 26.359 kron, Celje 2900 kron in hranilnica dá 3600 kron, Celovec dá 6000 kron, hranilnica 2000 kron, Opava dá 31.758 kron, Olomuc daje svoji godbi mesečno 2400 K podpore. Odbor »Društvene godbe« prosi, da naj se dovoli »Društveni godbi« redna letna podpora 12.000 kron. Poročevalec omenja, da so l. t. m. odpovedali službo vsem godcem. Razna društva: »Glasbena Matica«, »Merkur«, »Zveza slovenskih pevskih društev«, »Narodna čitalnica« in še veliko drugih društev je prosilo občinski svet, da dá »Društveni godbi« podporo 12.000 kron. Morda bi nastalo ogorčenje, če se ne dovoli podpora. Poročevalec predlaga: Mesto 3000 kron izredne podpore naj se dovoli »Društveni godbi« letna podpora 12.000 kron. Občinski svet naj nadzoruje po svojem odposlancu poslovanje in gospodarstvo »Društvene godbe«. Občinski svetnik Prosenc pozdravlja predlog. Bili so časi, ko sem nastopal za godbo v občinskem svetu zama. Potrebna je narodna godba iz narodnih razlogov. Velikokrat odpove kaka godba. Želim, da naj bi »Društvena godba« ne ostala tako dolgo tako skromna z 22 godci. Nai bi sodelovala v gledališču, pri koncertih. Pričakujemo, da se Ljubljana kmalu razširi. Vsa Ljubljana bi pridobila, če bi se godba povzdignila. Najmanj 40 godcev bi potrebovala. Prepričan sem, da bi ljudstvo pristopalo društvu.

obsojen — ne te bolesti bi ne prestal. Šel sem nazaj in zbežal v tujino. Naj nosimo vsak svojo bolest — s tem prepričanjem sem šel med svet. Tedaj pa, ko sem že na dom skoro pozabil, sem nekega dne nalezl v daljnem mestu na slovenske delavce in med njimi na enega, ki je bil moj rojak. Poznal me ni; vprašal sem ga, kako je kaj v domači vasi. In tedaj mi je povedal, da sta oče in mati umrli žalosti vsled svojega sina . . . . Kakor nož je to pretreslo mojo dušo. —

Vrgel se je na postelj in plakal kakor otrok. S tresočim glasom je zopet nadaljeval. »Tedaj sem še isti dan odpovedal službo in hitel drugam. Šel sem proti jugu, in po bridkih izkušnjah dobil v Trstu službo pisarja. Usmilil se me je gospod, ko sem mu povedal vso svojo nesrečo. Dal mi je službo bolj iz milosrčnosti kot potrebe. Rad me je imel. Bil sem tih, vesten in trezen. Privadil sem se in skoro pozabil na svojo preteklost. Zdelo se mi je, da se mi sreča vrača nazaj. Še več. Seznanil sem se pred tremi leti s pridnim dekletom — in po par tednih jedel že pri svojem lastnem ognjišču. Bil sem srečen, kot še nikoli. Zdelo se mi je, da sem začel drugo življenje. A zame sreča ni bila nikdar trajna. Pred letom mi je zbolela žena in dvojce malih otrok je zdihovalo po skrbi svoje matere. Vzeti sem moral postrežnico, najeti zdravnika, skrbeti za otroke — vse to me je pripravilo v dolgove. Ker nisem mogel plačati stanovanja, mi je gospodar odpovedal — in jaz bi se mogel z bolno ženo izseliti. A — denarja nisem imel. Kaj sem storil? Vzel sem šefu sto kron iz predala

Podžupan dr. Bleiweis pl. Trsteniški: Ne nasprotujem poročevalčevemu predlogu, dasi me vodijo drugi razlogi, kakor predgovornika. Razpolagamo v Ljubljani samo z vojaško godbo, ki pa ni vedno na razpolago. Odklepa se je že društvom, ko je bila obljubljena, če so imeli častniki kakovo veselico. Ob smrti kakega člana cesarske rodbine ne sme igrati godba po več tednov. Naglašam pa, da s tako godbo, kakršna je zdaj, nisem zadovoljen. V prvi vrsti bi se morala tako izboljšati, da bi nastopala pri koncertih »Glasbene Matice« in v gledališču. Mora se postaviti na višje umetniško stališče. Godba, kakršna je zdaj, ne zasluži povišanja, ki ga zahteva. A če dobe može, ki so sposobni, da sodelujejo pri gled. koncertih, pri gledaliških predstavah, pri operah, bo vršila svojo nalogo. Strokovnjak jo mora nadzorovati. Zasluži lahko 14.000 do 15.000 K, če sodeluje pri koncertih in pri gledaliških predstavah. Zato naj se odpravijo godci, ki niso ničvredni. Dvomi, da bi zadostovalo 12.000 kron podpore, a če pridobi godba vse zavode, da jo bodo tudi zahtevali, bo izhajala. Želi, da se »Društvena godba« res izpopolni.

Turk: Sedanji odbor želi, da se spravi godba v pravi tir. Vršje se že pogajanja z »Dramatičnim društvom« in z gledališčem.

Sklene se, da se dovoli podpora letnih 12.000 kron, a godba mora biti umetniško dovršena. Poročevalec: Predlagam, da zastopa občinski svet pri godbi knjigovodja g. Trdina. Turk: »Men je vse glih!« Župan: Gospod knjigovodja Trdina je godbeno izobražen. Dokazal je tudi že opetovano, da zna gospodariti. Vsi predlogi obveljajo soglasno. Župan: »Konstatiram, da so obveljali soglasno vsi predlogi.«

Nova Švicarija v bohinjsko-kroparskem-kranjsko-slovenskem slogu.

Predsedstvo prevzame podžupan. Župan utemeljuje nujni predlog glede na zgradbo novega poslopja namesto sedanje Švicarije. Sedanja Švicarija je bila nekaj gozdarska hiša Podturnske graščine. Namernik Kenda je prišel k meni z načrtom, da se naj zgradi novo poslopje, kjer bi bilo tudi nekaj sob za tujce. Poslopje naj bi imelo obširno dvorano in kakih 20 sob za tujce. Vprašal sem Kendo, pod kakimi pogoji bi prevzel v najem novo poslopje. Rekel je, da plača 6 odstotkov od investovane glavnice, da prevzame popravilo poslopja in da se mu dá novo poslopje v najem za dobo 5 let. S 6 odstotki bi se amortizovala glavnica v 35 letih. Pokritje imamo v hranilni knjižici št. 57.085 in g. Koutny nam v kratkem plača za neki svet 20.000 kron. Pozval sem g. Cirila Kocha in mu predložil načrt. Ciril Koch mi je nasvetoval, da bi si rad ogledal hiše, raztresene v berlinski okolici. Jaz sem pa premišljeval in si mislil, da bi bilo prav, ako si ustvarimo slovenski narodni slog. Naročil sem zato g. Kochu, da naj gre v Bohinj, v Kropo in pa v kranjsko okolico, kjer dobi primerne slovenske večje hiše. G. Ciril Koch je prinesel seboj slike in napravil načrt. Vsa stavba bi imela bohinjski, kroparski in kranjski slog. Po posvetovanju z g. ravnateljem Šubicem bo

stavba brez stolpa. Hiša bo dvonadstropna brez stolpa. V dvorani se bodo prirejale lahko poleti predstave. Poslopje bo imelo 20 sob za tujce. Stroški so proračunjeni na 90.000 kron, a upam, da bomo izhajali s 105.000 kronami. Nova Švicarija bo stala na vzvišenem prostoru. Salon ob vhodu se podere. Za njim se zgradi novo poslopje. Sklene se, da se dobi dovoljenje deželnega odbora, da se dvigne potreben denar in da se nova Švicarija zgradi.

Dopolnilne volitve v občinski svet.

Poroča dr. Triller. Določi se: Volitve v III. razr. se vrše 22, v II. 24, v I. razr. pa 27. aprila. Morebitne ožje volitve se vrše 23., oziroma 25. in 28. aprila. Iz III. razreda izstopijo občinski svetniki: Franchetti, Prosenc, Turk, Vidmar, Meglič. Ker je odstopil tudi občinski svetnik Zirkelbach, bo treba voliti v III. volivni razred šest občinskih svetnikov. Iz II. razreda izstopijo občinski svetniki: Dimnik, Gorše in Svetek, iz I. pa dr. Bleiweis in Grošelj. Dve komisiji bosta poslovali v III. in II. volivnem razredu in sicer se razdele volivci od črk A do L (I. komisija) in od črke M do Ž (II. volivna komisija). Komisije se še določijo.

Odklonjen priziv.

Odkloni se priziv Marije Kotrašnikove v Kropi, ker se ji je odklonila ubožna podpora. Poroča g. občinski svetnik Plančan.

Prispevek kantinerju pehotne vojašnice.

Kantiner pehotne vojašnice Anton Gorše je vršil vsa popravila v pehotni vojašnici iz svojega. Vsaka tri leta je dal prebeliti in prepleskati kantino. Sklene se, da se dá kantinerju Antonu Goršetu 300 K v delno povračilo njegovih stroškov. Poroča g. občinski svetnik Svetek.

Predplačilo konsorciju za vrhniško-idrijsko železnico.

Poroča dr. Triller. Merodajni krogi delujejo, da se zgradi transverzalna železnica Stanjel-Dobropolje-Straža. Nasproti temu se mora delati na to, da dobi Ljubljana železnico Stanjel-Hotedrčica-Vrhnika - Brezovica - Ljubljana. Projekt meri na to, da se loči ta proga pri Kozarjih od sedanje vrhniške železnice. Proga bi tvorila naravno zvezo proge Kamnik-Polzel, ki se gotovo v doglednem času zgradi. Konsorcij železnice Vrhnika-Idrija prosi ljubljansko občino, da pokrije ljubljanska občina stroške za napravo splošnih načrtov za progo Ljubljana-Brezovica. Stroški bi znašali 3300 kron in bi se mestni občini povrnil iz stavbene glavnice, ko se vresniči proga Ljubljana-Vrhnika.

Stavbene zadeve.

Poroča občinski svetnik g. Hanuš. Zgradi se cestni kanal v Knafovih ulicah do nove Hammerschmidtove stavbe. Polovico stroškov nosi Hammerschmidt. Dovolj se Ivanu Kastelicu, da sme razdeliti svojo posest v Gradišči. Staviti se smejo pritlične hišice. Dovolj se Jerneju Hlebsu, da razdeli svoje parcele v kat. občini Karlovske predmestje na sedem stavbišč. Smejo se graditi tudi pritlične hiše. Dovolj se Mariji Perdanovi, da raz-

s trdnim namenom, da koj prvega vrnem. Da bi mu potožil, nisem hotel. Zapeljala me je zopet nekdanja strast. A šef je zapazil krivico — in me prijel. Šel sem ven iz pisarne — in bežal iz mesta, bežal iz dežele. Bil sem isti begun, kot nekdanj. O vsakem človeku sem mislil, da me išče: hodil sem najraje po samotnih krajih. Prodaj sem svojo obleko, uro, vse, in si izprosil neke raztrgane cunje. Tedaj sem v neki gostilni bral tvoje ime in kraj — in sklenil iti tje. Če povem vse, potožim, upam, da ne bom zavržen, saj sem poteno živel tri leta, a jaz menda srečen ne smem biti. Vesel sem bil že na poti. Ko pa sem ravno tukaj stal pred Levstikovim spomenikom in bral njegove verz: Ko zvezde luč poprej nikdar poznane — tedaj me je prišla roka pravice. Že na mojem obrazu je menda bral mojo — krivdo. Vprašal me je, kdo da sem, a ker nisem imel pri sebi nobene izkaza, denarja le en vinar — tedaj sem bil prisiljen iti z njim. Povedal sem, kdo da sem, a verjeli mi niso. Tedaj sem se sklical nate, — in menda so pozvali tebe, da se potegneš za moje ime. — Glej, to je žalostna povest mojega življenja. Ne obsodi me, ne sodi me preostro, le to ljubav mi stori, da poveš, da sem govoril resnico. —

Končal je. Mrak je bil v ječi. Naslonil je svojo glavo na roke, solze so tekle počasi po bledih licih in tiho ihtenje se je slišalo v celici. Zunaj je ječar rožljaj s ključmi menda nejevoljen, da traja pogovor toliko časa.

Storil sem mu ljubav in se poslovil.

Zarožljali so ključ in zaprla so se vrata, zaprla za nesrečnim življenjem. — Čez par dni sem stal slučajno na kolodvoru in videl v kupeju jetnika uklenjenega in zraven njega orožnika. Pokimal mi je in se zopet skril nazaj. In vlak je odrdrjal naprej.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuj redehter!

Predn se dons kej pametnga pumenma, nej m duvolja, de ta nar preh usm tapravm Pepčkam in Pepcam vošm en veseu gud, de b douh ževel, pu smrt pa u nebesa pršli; usm tistm pa, ke nisa ta prau Pepčki, ampak jh maja sam leberaln prvaki za Pepčke pa de b jm dau Buh ta prava pamet in kar še zravn nucaja, de b sprevidl. kuku se pesteja ulečt. Ta nar bl pa nej

deli svoji parceli v Karlovskem predmestju na dvoje stavbišč.

Policijski odsek.

Odobri se račun zdravil za mestne uboge tekom leta 1907. Receptov je bilo 3996, zdravila so stala 2573 K 9 vin. Lekarnarji dajo občini popusta 33 odstotkov. Poroča dr. Bleiweis.

Solski in olupševalni odsek.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejni ustanovi po 100 kron se podelita realcema Frančišku Bukovniku in Antonu Vizjaku. Potrdi se račun o porabi dotacij za leto 1907. na c. kr. višji realci. Poročevalec g. občinski svetnik Dimnik.

Poročilo o dohodkih in stroških podturenskega ribnjaka v letu 1907. se odobri. Poroča občinski svetnik Mally.

Regulacija Kolodvorskih ulic.

Poroča občinski svetnik Hanuš. Magistratu je došla prošnja 26 hišnih posestnikov iz Kolodvorskih ulic, ki prosijo, da naj se odstrani Kušarjeva hiša, ki leži ob Predilniških in Kolodvorskih ulicah. Pri tej regulaciji so prizadeti gg. Kušar, Davorin Rovšek in Angela Češnovar. Kušar je zahteval prvotno 40.000 kron, a znižal nato svojo zahtevo na 34.000 kron. Rovšek zahteva za m² 20 K, Češnovarjeva pa za m² 24 K. Za Rovškovo svet bi morali plačati 3967 K 60 vin., za svet gospe Češnovarjeve pa 10.560 K. Sklene se: Župan se pooblasti, da vodi nadaljna pogajanja, da se dosežejo ugodnejši nakupni pogoji.

Blatna Poljanska in Št. Peterska cesta.

Občinski svetnik Kozak graja, ker sta tako blatnati Poljanska in Št. Peterska cesta. — Želi, da se posipata z boljšim peskom. Župan: Posipamo ceste z gramozom iz mestne jame. Sploh so pa spomladni povsod ceste blatnate. Le pojdite proti Ježici na Dunajsko cesto. Podžupan: Z valjarjem bi morali utrditi ceste po posipanju. Župan: Naš valjar je prelahak. Občinski svetnik Velkavrh: Valjar zdrobi šuto in je blato še hušje. Valjar je za nič. Ostanje naj pri starem. — Župan zaključi javno sejo.

Iz naših delavskih društev.

Občni zbor »Krajevne skupine

avstrijske krščanske tobačne delavske zveze» se je vršil v petek zvečer v prostorih S. K. S. Z. Zborovanje vodi in odpravi predsednik Sever. Tajnično poročilo prečita g. Bratetova. Sej je bilo 9. članov ima krajevna skupina 881. Bilo je več zaupnih sestankov. Blagajničarka g. Zajčeva poroča, da je bilo dohodkov l. 1906 K 1699-60, leta 1907 pa 6299, stroškov pa l. 1906 K 13478, l. 1907 pa na bolniških podporah K 4212-40, porodniške podpore 300 K, drugi stroški K 40-32. Blagajniško stanje je znašalo l. 1906 K 291-84; l. 1907 pa K 1145-36. Pregledovalec računov g. Čatar poroča, da je pregledal račune in jih našel v najlepšem redu. Poročila se odobre. Po poročilih pozdravita občini zbor državna poslanca dr. Janez Ev. Krek in Jožef Gostinčar. Pri volitvah odbora »Krajevne skupine« se izvolijo: Predsednik. Valentin Sever, namestnica: Terezija Bučar, blagajničarka: Frančiška Zaj-

ec, namestnica: Ivanka Bratej, tajnica: Blejec Marija, tajnice namestnica: Ložar Franja, odborniki in odbornice: Bučar Frančišek, Toni Andrej, Vehovec Ivan, Štibil Marija. Pregledovalci računov so: Alojzij Čatar, Nartnik Ivanka, Savenz Josip in Svetek Anton.

Občni zbor »Tekstilnega delavstva« za Kranjsko

se je vršil min. nedeljo ob obilni udeležbi v prostorih S. K. S. Z. Otvori in vodi ga tovariš podpredsednik Zajc. Na znanje se vzame, da je odstopil prostovoljno predsednik Jeraj. Odobrita se poročila tajnika in blagajnika ter se odobri računski zaključek. Na shodu so govorili še: Moškerc, dr. Pegan, dr. Krek, Jerica Pajk in Luknar. V odboru so: Frančišek Kos, načelnik, Jerica Pajk, načelnikova namestnica, Alojzij Luknar, tajnik, Alojzij Pečnik, blagajnik, Uršula Kremžar, blagajnikova namestnica, Jožef Kos, knjižničar. Odborniki in odbornice so: Nežika Rejc, M. Zajc, Marija Eržišnik, Jakob Golmajer in Frančišek Zajc. Namestniki so: Frančiška Hočevnar, Val. Dimnik, Jos. Lenaršič, Cecilija Rejc, Frančišek Brajec. Pregledniki računov so: Josip Rape, načelnik Marija Jeras, Jožef Lužovec.

Krajevna skupina južne železnice »Prometna zveza«

je imela v soboto svojo občno zborovanje, ki ga je otvoril in vodil tovariš predsednik Jakob Milavec, ki poroča: Skupina šteje 80 članov. Dohodkov je bilo 2551 K 94 vin., stroškov pa 2461 K 94 vin. Poleg Milavca govorje na občnem zboru še tov. Ošaben, Moškerc in Pip. Vodstvo S. L. S. se poziva, da naj gleda pri strankinih zavodih v Ljubljani vedno na to, da se bodo nadaljevali le strankini somišljeniki. Odbor se sestavi sledeče: Jakob Milavec predsednik, Martin Ošaben, njegov namestnik, Martin Novak, Peter Jernejc in Anton Koleča, glavni blagajnik, zapisničar Ivan Pip in Frančišek Vičič. Odborniki so: Frančišek Bučar, Jožef Keršič, Simon Tomažič, Skender Anton, Stefa Štrukelj, Matevž Kosmač, Jakob Prestor, Anton Arko, Jožef Pirc. Pregledovalca računov sta: Alojzij Visjak in Ivan Turk.

Iz seje S. K. S. Z.

Ljubljana, 16. marca.

Občni zbor S. K. S. Z.

Skleno se, da se vrši občni zbor S. K. S. Z. dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih S. K. S. Z. Žeteti je, da se člani občnega zbora udeležijo.

Predavatelji.

Večkrat se čujejo pritožbe, da manjka predavateljem primerne gradiva za predavanja. S. K. S. Z. je stopila v dotiko z »Ljudskim društvom za katoliško Nemčijo«. Ljudsko društvo da na razpolago svojo bogato knjižnico tudi slovenskim predavateljem. Naznaniti morajo stvarino, katero hočejo proučiti in se knjige tam izberejo. Kdor izposodi pri »Ljudskem društvu« znanstveni material, mora povrniti poštino in pravočasno vrniti knjige. Če ne povrne knjig, jih mora plačati. Pogoji da morajo slovenski predavatelji biti tudi

društveni člani, ni bil stavljen. A ker znaša letnina le 1 M 50 f, bi bilo prav, da oni, ki žele študirati dela »Ljudskega društva« tudi pristopijo vanj. Naslov: Volkseinshaus, München Gladbach, Rheinland

Nov zvezek gledaliških iger.

Opozarjamo na novi zvezek gledaliških iger (založba Slov. kršč. soc. zveze.) Naročila sprejema č. g. Luka Smolnikar, stolni vikarji v Ljubljani.

• Društveni govornik (priloga Duhovnega pastirja) ima v zadnjem zvezku nastopne v vsakem oziru poučne in vrlo zanimive govore: 1. Zakon po naravi in v zgodovini (dr. Aleš Ušeničnik), 2. Beseda o tisku (Ivan Baloh) in 3. Vpliv katoličanstva na človeštvo († Josip Benkovič). — Znamenite govore, ki jih je lani objavljaval v »Društvenem govorniku« prof. dr. Krek pod naslovom »Socialne organizacije prvih kristjanov«, prinaša letos v hrvatskem prevodu »Vrhbosna«.

NAJNOVEJŠA POLITIČNA POROČILA.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Kmečki nemiri v Rumuniji.

Bukarešta, 18. marca. Iz Bukarešta se piše: Iz nekaterih kmečkih okrajev došla vznemirljiva poročila so se izkazala za pretirana, čeprav se ne da tajiti, da je kmečko prebivalstvo razburjeno. 14. marca bi se bile morale uveljaviti lani od rumunskega parlamenta sklenjene agrarne reforme in deloma jih oblasti že začenjajo izvajati. Seveda kmetje mislijo, da se takoj mora pokazati njih korist, ako so sploh kaj vredne, na drugi strani pa boljari — veleposestniki — izkušajo delati reformam težave in jim stavljati zapreke. Največ sitnosti delajo vmesni najemniki, katerih po novem zakonu sploh več ne bo. Kaj nove reforme pomenjajo, kažejo sledeče številke: Rumunija ima 1.015.000 malih kmetov, kojih posestva so manjša, kot 10 ha in le 4100, ki imajo od 100—70.000 ha! Slednja tvorijo veleposestvo. Kmet ima komaj 120 K na mesec dohodka in od tega naj pošteno živi mnogoštevilna rodbina! Jedo polento in čebuljo, in stanujejo v koči, ki bi jo naš kmet le za hlev mogel porabiti. Novi zakon uvaža nekako razlastitev, ker daje občinam pravico od veleposestnikov kupiti eno osmino njihove zemlje. Ceno določi uradna komisija. Denar za to posodi občinam državna agrarna banka. Občine zemljo razdele za mal denar. Tega dobijo kmetje v ljudskih posojilnicah, ki se bodo povsodi po kmetih ustanovile. Paše ostanejo občinske. Kar se tiče najemniških pogodb, so strogo pod nadzorstvom krajevnih komisij, ki jih potrdijo ali zavrnejo. Vmesnih najemnikov sploh več ni, kajti nihče ne sme vzeti več kot 4000 ha od veleposestnika v najem, dočim so prej vmesni najemniki, večinoma judi, vzeli od zadolženega boljara v najem tudi do 100.000 ha zemlje in jo zopet dajali kmetom v najem ter jih pri tem do krvi izmolzili.

Že zopet eden!

Novi Tičin, 18. marca. Tu je ponoveril blagajnik socialnodemokratskega tekstilnega društva 400 K in pobegnil.

ga uni na tu prjatlisk pu ram putapial in mu rekl, de u tu še ta nar bl pametn predlog, kulkr jih je še on pr ubčinskmo svete naprej prnesu.

Tu u pa res tud enkat pametn predlog u ubčinskem svete, sam jest heđu cviblam, če u mou Franketa še prložnast sploh kašne predloge pr ubčinskih sejah naprej prnašat in Franketa sam na tem mal cvibla.

Kokr m je Zancek unkat pravu, ke sma se srečala glih ke je soja kuzla pud Tibuli na špancier pelu, de ta narodnapredn vulvin udbor neki name špekulera, de b me spravu u ubčinsk zastop in u iz tem gofla zavezu, de b zmeri rotuž u vorna na devu. Pa jest mislem, de me je Zancek sam uleku in de use skp ni nč res; ampak Trstenjaku Tonče sna pa res za lon za negava mu'a pr vultitvah ubčinsk svetnik ratat, kunštn, prauja, de je zadost in zdoru je pa tud spet. Zdela b bla še za Kunčiča ena lepa prložnast, de b pršou na rotuž sedet, če b že na ta noumo Žabjek na sedou. Škoda! Pa zdeji ni nč za pumagat, kar je, tu je; saj s je sam uržah, za kua je pa tulk cajt meglu pregajnu, de ja je tku pregnou, de se vidl, kua use pučne in špila. Kdur ni tku, kokr b mou bt, tist nej meglu pr gmah pesti, tu je še zmeri reku

Boitatu Pepe iz Kudeluga.

Tretji reskript na Hrvaškem!

Zagreba, 18. marca. Ban Rauch ima pripravljen tretji kraljevski reskript, ki proglašja izjemno stanje in ga pooblašča s polnomočjo kraljevega komisarja, toda tega reskripta ne objavi. Razlog je sledeči: Ban Rauch je imel, ko se je sabor otvoril, tri kraljevske reskripte v žepu, reskript, ki sabor otvarja, reskript, ki ga odgodi in reskript, ki proglašja izjemno stanje. Sabor se je otvoril. V drugi seji je ban osebno hotel sabor odgoditi. Ker je izvedel, da v tem slučaju poslanci nameravajo baje osebno insultirati in napasti podbana Crnkoviča in velikega župana Gavrančiča, je zato reskript poslal predsedniku. Šlo se je zdaj za to, da se prepreči branje reskripta pred konstitucijo sabora. Kajti, ako bi se sabor preje konstituiral, bi se bil takoj staval predlog, bana obtožiti. Ban pa je zato vedel in je poslance obvestil, da, ako se to zgodi, bo objavil takoj tretji reskript in proglašil na Hrvaškem izjemno stanje! Zato so poslanci koalicije sklenili dopustiti takoj branje odgovornega reskripta. Stvar je zelo značilna, ker kaže, da budimpeštanski in tisti dunajski krogi, ki jim verjamejo, še vedno mislijo, da se Hrvati dajo s knuto vladati.

Proti Poljakom. — Zavožena nemška politika.

Berolin, 18. marca. Tako žalostno se nemška politika še nikoli ni vlekla kot se pod Bülowom. Kakor stara hiša je ki na vseh koncih in krajih poka. Stvar pohaja iz tega, ker je Bülow odbil od sebe mogočni Centrum in vlada z blokom, zvarjenim iz svobodomislecev in konservativcev. Kadarkoli se gre za kako postavu, treba med tema strankama kompromisa, vsled česar mora vsakokrat ena izmed teh strank ali pa obe žrtvovati kaj od svojih »načel«. Pri razlastitvi postav so nacionalni liberalci potegnili za seboj konservativce, zdaj pa bodo konservativci liberalce. Gre za § 7 novega združevavnega zakona, ki prepoveduje, oziroma zelo ovira shode v nemškem jeziku. Konservativci se sploh veselo vsakega pristrženega združevavnega zakona in zato tudi § 7, ker je v njem policiji dana velika oblast. Ker se gre proti Poljakom, je stvar še lažja. Toda v komisiji za proučevanje zakona so se uprli »svobodomisleci«, ki so nekaki liberalci boljše vrste. § 7 ne marajo. Danes (18. t. m.) je zopet komisija sklicana. Splošno se govori, da je vlada zopet dosegla med blokovi kompromis: Večina svobodomislecev se bode udala in § 7 sprejela, nekaj jih bode zaradi lepšega glasovalo proti, § 7 pa se bode seveda sprejel. Konservativci so zato baje obljubili, da glasujejo za novi borzni zakon. — So pa še druge veliko večje težave. Gre za nove davke. Deficita, ki ga morajo pokriti zvezne države, je 85.500.000 proračunanega, toda finančniki ga cenijo v resnici na 136.100.000 M. To je blagoslov blok-politike! — V zunanji politiki je nebo tudi zelo oblačno. Angleška porabi vsako priliko, da Nemčijo potisne v kot, pri čemur ji pomagata rade volje Rusija in Francoska. Le Bülow vidi vse v rožicah, kajti Viljem II. mu je še naklonjen....

Proti Japoncem.

Sydney, 18. marca. Ministrski predsednik avstralskih zveznih držav, Deakin, je v sydneyškem parlamentu izjavil, da je za varstvo Avstralije edino jamstvo mogočna angleška mornarica. Izjava je naperjena proti Japoncem, ki sto v Tihem oceanu na straži in bi se rada polastila vsega ondotnega otočja. Ni dvoma, da med Japonsko in avstralskimi zveznimi državami pride do resnega konflikta in to zaradi vseljevanja Japoncev. Potem bi pa tudi angleško-japonska zveza šla rakom žvižgat.

Položaj na Portugalskem.

Lisabona, 18. marca. Tu je položaj še vedno jako opasen. Odpravili so v naglici vsled strahu pred revolucijo vse naredbe diktatorja Franca, pa pokazalo se je, da je marsikatera teh naredb bila zelo dobra. Sedanji ministri niso prav nič vredni, ker so vzeti iz tistih strank, ki so do zdaj vedno prakticirale navado, da so spravile svoje pristaše k polnim jaslim. Kmalu bodo nove volitve in te bodo odločile usodo državi. Edina svetla točka v tem korumpiranem ozračju je katoliška organizacija, ki se vedno bolj razširja s pomočjo časopisja. Sicer pa počiva vse resnično gospodarsko in socialno delo. V Lizboni sami niso ceste tlakovane, da bi kedo blato pospravljalo ali pa zamašilo luknje, o tem niti govora ni. »Politiki« imajo drugega posla dovolj....

Širite, naročajte „Slovenca“!

moj vušil vela tistim Pepčkom, ke sa dvakat Pepčki. Bolčum Pepet prou ud srca vošm, de b negavem govorem, ke jih drži u ta »Narodno dome« pr leberalnih usminah, puslušauci heđu pokal, tku heđu pokal, de b se slišal notr u Knafluva gasu du tiste palače, ke iz ne švigaja strele prusvete, kokr je reku Trstenjaku Tonče na leberalnem vulivnem shode u Udmat, de b pol lohka tist pokajne tud u ta »Slovensk Narud« pršou, ne pa tku, kokr je blu unkat, ke je mou Bolču Pepe šele čez ene par dni puprauk nardet, de sa puslušauci tud negaumu govore pokal in clu za usak glaš, ke ga je spiu, pusebi. De u tist palač u Knaflu gas, ke usak dan grmi in strele švigaja, Bolčuga Pepeta tku preziraja in bagateliziraja, tu ni prou, in jest b biu še use drgač jezen najne, kokr je biu Bolču Pepe, ke je reku, de če mu še enkat kej tagca našpilaja, de jih na u več pr vultitvah ukul vozu, ampak de jih u raj ukul prnesu.

En škandal je tu res in Buh na prazden, če b se kej tagca zgudl kašnuo drugmo ubčinskem svetniku, pa če ga prou še u pratk nimaja rdeč nadrukanga, kokr maia Bolčuga Pepeta, tu b biu pulom: pusebn če b se hoipulberari Franketat kei tagca zgudi, tu b usakmo leberalce prec nus udrezu, kokr b se pršou k nemu pulberat.

Glih prou, de sm se spomnu na Franketata. Gespud redehter, kua sa pa mel

uni unkat iz Franketatam tam pr tist hiš nasprut flečkajarske cerkve, ke stuji na streh en mož brez zimske suknje in drži u en rok ena palca iz repetnicam, iz ta druga roka pa kaže ke čez lblana preke rotuž, kokr de b kazu, de bo iz tista palca use ubčinske svetnike iz rotuža zapodu. Tu je mogl bt precej preke jutre, zatu ke sm šou jest tekat že flečkajarskmo mežnari pumagat dan zgunit. Uni sa bli, Franketa, en štajersk dohtar s Kravje duline in pa še ene par takeh gespudu, ke ket čuki pu noč bulš vidja, kokr pu dneu. Glih, ke sm jest pr flečkajarsk cerku za kluka prjeu, sm slišu, kuku se je Franketa nad tistmo vlogam ježu, de je še premal not putegnen in de je zavie tega tku narodn ud »Fajmeštra« pa u »Union« ukul tistga vogla hodet in se ga ugibat. Pol sm še slišu, ke sa že pučas naprej ruguvilel, kuku se je Franketa zagvišvou, de u pr ta peru ubčinsk sej naprej prnesu, de more magistrat ud Urbanca pugervat, de u tist soj ta puštucan vogu mou pestet še mal preč uzet, saj tku še za ene tri metre, de se u lohka šlu ud »Fajmeštra« pa u »Union« bl naraunast. Za use slučaje, je reku Franketa, u pa tud ud žepana pugervu, de u pustu ud »Fajmeštra« pa du »Uniona« en tak štrk iz drata napelat, kokr jih maja pu Triglave, ker je bl navarn za hodet, napelane. Iz tem se je tou Franketa mende nm, gespud Štefecl, prkupet, kokr se m zdi, zatu ke sm slišu, de sa

(X. armadni zbor v Ljubljani?)

Italijansko politično in strokovno-vojaško časopisje zadnje dni razpravlja brez presledka o utrjevanju vzhodne meje — frontiera orientale. Neposredni povod temu je, da je vlada v proračunskem odseku črtala Pais-u poročilo, v katerem je poudarjal, kako zelo zaostaja oboroževanje meje na Italijanskem za Avstrijo. »C. d. I.« priobčuje o tem sledeče misli:

Avstrija se na svoji meji proti Italiji dosledno, čeprav polagoma, oborožuje in sicer po dobro in natančno izvedenem načrtu. Meja tridentinska je zavarovana defenzivno, s trdnjavami, ki zapirajo dolinske vhode in ceste, torej s stabilnimi napravami, dočim imajo trdnjavske naprave ob furlanski in kadorski meji značaj ofenzive, kakor da bi vse bilo zato pripravljeno, da prodere v to nezavarovano odprtino. Vse je tu mobilno — mnogo cest, železniških dohodov in garnizij. Tridentinski trdnjavski oklep ima namen groziti levega nasprotnikovega krila, dočim je na desnega nameravan napad. Da teži Avstrija z vso svojo vojaško silo zlasti proti Soči, o tem priča dejstvo, da se je letos nameraval premestiti v Ljubljano celi X. armadni zbor iz Galicije. Kar se tiče pomnoženja garnizij na meji, se je od leta 1904. premestilo proti laški meji vsega skupaj 28 bataljonov — kar približno znaša 1 zbor — od teh (všteta je tudi deželna bramba) odpade na XIV. (inomoški) zbor 13 in na III. (graški) 15. Ta dva zbora razpolagata vsegaskup zdaj s 106 bataljoni, kar odgovarja 4 italijanskim armadnim zborom.

Kaj ima temu nasproti postaviti Italija? Ako se morejo smatrati trije armadni zbori III. (Milan), V. (Verona), in VI. (Bologna) za obmejne zbore, potem je tega 24 regimentov pehote, 4 bersaljerov, 3 alpinov, vsegaskup 31 nasproti 36. Toda v resnici se teh zborov ne sme smatrati vse za obmejne, ker je njih dislokacijsko ozemlje prerazsežno (Ticino-Apenin). V resnici je razmerje obmejnih sil italijanskih do avstrijskih 1:2. Pomisliti treba, da bi bila, ako bi se bil januarja meseca X. zbor iz Przemysla premestil v Ljubljano, proti črti Soče, Italija postavljena ofenzivno nasproti III. in X. zboru. X. zbor se v Ljubljano zato ni premestil, ker so vsled balkanskega vprašanja zadnji čas med Avstrijo in Rusijo poslabšale razmere.

Poleg tega pa pridejo še druge priprave: tirolski deželni strelci so se reorganizirali v alpine, pomnožilo se je pogorsko in trdnjavsko topništvo, ravnatoko konjenica, pomnožil se je XIII. zbor v Zagrebu in XV. v Sarajevu. Prvi ima nameršiti ob Adriji desno krilo avstrijske armade pred eventualnim nasprotnikom XV. pa bi imel prodirati proti Solunu, čer verjamemo sicer vedno dobro informiranemu »C. d. I.« Kar se Italije tiče, sodi »C. d. I.«, da je razum vojaštva popolnoma zanemarjeno trdnjavsko vprašanje, ki je prevažen problem za Italijo, kajti trdnjave se ne delajo iz zraka, dočim je pomnožiti garnizije lažja stvar.

Kakor se vidi iz italijanskega časopisja, je Italija glede pomnoževanja naše armade in koncentracije proti jugu dobro poučena. Glede premeščenja kornega poveljstva bodi dodatno k notici v našem listu od ponedeljka še pripomnjeno, da se je vojna uprava tudi že pečala z mislijo, premestiti korno poveljstvo ali v Celovec ali pa v Gorico. — Vendar pa na to sedaj ni misliti, in pride, kar smo že poročali, v poštev — le Ljubljana. — Čas seveda ni še določen, ker tako premeščenje zahteva, da so v prvi vrsti izpolnjeni vsi predpogoji. In za te se sedaj gre! V slučaju vojske z Italijo bi se vršile važne operacije iz Ljubljane kot najkrajše poti do Trsta. Saj bi v slučaju sovražnikove invazije bila ta pot malodane nezavarovana, osobito na Krasu, kjer bi potem lahko sovražnik razdiral prometne zveze s Trstom, Gorico, zlasti pa še — s Puljem. — Govori se tudi, da nameravajo pod Sv. Višarji napraviti forte z gorskimi baterijami, ker je prehod čez Zajezerja nezavarovan.

Vajenca

650 3 3 za večjo kavarno sprejme takoj. Naslov pove uprava.

lepo posestvo

s hišo, velikim hlevom in gozdom, pet minut oddaljeno od prijaznega trga na Spodnjem Štajerskem, po ugodni ceni. — Ponudbe na naslov: »Ugodna kupčija« poste restante Sv. Jurij ob južni železnici.

3 krojaške pomočnike

sprejme takoj v stalno delo Ivan Zvezda, krojaški mojster, Kurjevas, p. Jesenice, Gorenjsko. 690 1-1

Odda se mesečna meblirana

soba

s posebnim vhodom dijaku ali drugemu gospodu. Cena 10 K. 696 1-1 Kje, pove upravnistvo »Slovenca«.

C. kr. obhustveno potrjeno 1-22

učilišče za krojno risanje

Franja Jesik

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Sprejemem v službo zanesljivega stavbenega polirja.

Vstop takoj. Ponudbe s pogoji naj se pošljejo pod Val. Soagnetti, Krško. 675 3-3

Lekarna pri „zlatem orlu“ kemika Mr. Ph. Mardetschlagerja v Ljubljani

priporoča svoja domača zdravila:

1. **Trpotčev sok**, najb. sredstvo proti kataru, kašlju, hripavosti, 1 stekl. 1 K.
2. **Mentolovi sladkorčki** proti kataru v vratu in za zboljšanje glasu, 1 škatljica 1 K 50 vin.
3. **Pravo ribje olje**, medicinsko, najboljšo sredstvo za prsa in pljuča: tudi za otroke, 1 steklenica 2 K.
4. **Francovo žganje** (mentolovo), krepi ter olajšuje trganje in bodilaje, 1 stekl. 1 K 20 vin. 574 6-5

Le po povzetju se dobi v orlovi lekarni v Ljubljani, Jurčičev trg.

Tri leta pismeno jamstvo.

Nikdar več v življenju

se Vam ne nudi taka prilika, da bi dobili za smešno ceno

krasno, pravo Gloria srebrno remont. uro na sidro za gospode, v močnem, bogato graviranim okovu z dvojnimi pokrovjem in finim preizkušnim kolesjem na deset kamnov natančno idoča;

z lepo verzičo in obeskom, K 10-; ista ura s sek. kazalcem K 9-; v meteor. 624 3 tula K 7 90.

Edino razpošiljanje po povzetju pri Uhren-Export-Gesellschaft (prej Henrik Weiss)

Dunaj, XIV/3, Sechshausstr. 5/10. Pred kričičimi reklamami in hvalisanji manjvrednimi ponarejanji se svari.

Kuharica

ki je že dolgo let služila v župnišču, želi zopet enake službe, najraje kje na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca«. 697 3 1

IVAN PENGOV

podobar, Izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano 2795 52-10

podobarsko delavnico

umrlega g. And. Rovšeka, Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Rozlatarsvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naznanjavo, da vsa pod terdho 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej sa vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, resno in po smernih cenah.

Priznana pisma so na razpolago. V salogi bodo vedno razna razpela in okvirji sa cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar podobarstvo in podobarstvo.

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd. 2854 28

Drag Heger

urar, juvelir in graver. Oslek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

V Angleškem skladišču oblek

se radi pomanjkanja prostora in vsakdanjega dohoda svežega blaga prodaja najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke že sedaj za lastno ceno.

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

C. ta kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke.

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nerazvorne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena politterska stekl. 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6 60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujaajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Narežila se točno izvrše proti povzetju.

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno prodajo. — Pismena vprašanja naj se stavijo pod šte. „244“ na upravo lista. 365 11

Posestvo

z dobro idočo gostilno pri farni cerkvi ter ob železnični postaji, se prodajo takoj po prav nizki ceni. Posestvo obsega 14 oralov njiv, 7 oralov travnikov ter 15 oralov lepega gozda. 657 6 2

Obenem se prodajo tudi enonadstropna na novo sezidana

restavracija

ob novi državni železnici, oddaljena dobro uro od glavnega mesta ter zelo obiskovana od letovičarjev. Cena restavracije 35.000 kron.

Kupci naj se blagovolijo obrniti na upravnistvo »Slovenca«

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

tanno-chinin tinkturo za lase, katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rablilnim navodom 1 K. 210 48-8

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izoborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Podružnice:
Praga s menjalnicami: Graben 36, Mala ulica, Most, ulice 17, Radon, Brno, Opatka Ljpa, Opatka Famen, Horvatski Šumbar, Hölting, Novi Žilov, Pilsen, Svittava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, II. Taborska 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. L. Wollzeile 27, IV. Wollzeile Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerehenfelderstrasse 153, IX. Alserstrasse 35, X. Favoritenstrasse 69, XVIII. Währingerstrasse 62, XIX. Döblinger Hauptstr. 19, XIX. Hauptstrasse 12.

Menjalnična delniška družba 45 150 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako kapital K 20.000.000. Rezerva sklad K 8.500.000

Najkulantnojši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, devis, valot in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Razmere na vseučiliščih

»Vaterland« objavlja intervju s pa-
peževim nuncijem Granito di Belmonte v
Wahrmundovi zadevi. Nuncij je takoj pri-
četkom izjavil, da je Wahrmundova bro-
šura vredna, da se zavrže. Škofijstvo bi
moralo prepovedati knjigo, a to ni več po-
trebno, ker je knjiga eo ipso prepovedana,
predno pride na indeks. O Wahrmundu je
rekel nuncij: »Naglašam pred vsem, da
vprašanje ni politično. Nasprotniki hočejo
to zadevo spraviti v zvezo s svobodo po-
uka na vseučiliščih in pa s svobodo zna-
nosti. Naglašam, da ne zavzamem glede
na ta vprašanja stališča. Nočem se vme-
šavati v politične boje. Važno je zame
zgolj versko vprašanje. Profesor Wahr-
mund uči cerkveno pravo. Nemogoče je,
da še nadalje predava svoj predmet. Sa-
moobsebi je umevno, da mora biti profesor
cerkvenega prava katoličan. Po svojih go-
vorih in po svoji brošuri je pa Wahrmund
izstopil iz katoliške cerkve. Postal je he-
retik in kot tak je nemogoč kot učitelj
katoliškega cerkvenega prava. Zato sem
po zunanjem ministrstvu zahteval od na-
učnega ministrstva, da se odstrani Wahr-
mund s svoje stolice. Zahteva je samob-
sebi umevna. Nikdar ne bodo imenovali
katoliškega duhovnika ali pa celo kakega
jezuita za profesorja protestantskega cer-
kvenega prava. To pravico smejo zahte-
vati tudi katoličani. Naučno ministrstvo ni
še odgovorilo, a te zahteve ne upustim.«
Glede na vprašanje, če bo Wahrmund eks-
komuniciran, je odgovoril nuncij: »Ne mo-
rem odgovoriti, ker nočem postopati prej,
kakor Rim. Ni pa potrebno javno izobče-
nje, ker se je sam izobčil z bogoklet-
stvom.« Dalje je izjavil nuncij: »Če bi bila
škofijska oblast prepovedala knjigo, bi bili
trdili liberalci in socialni demokrati, da je
sodišče knjigo le zato zaplenilo, da ustreže
klerikalnem.« Nuncij je tudi izjavil, da je
Vatikan poučen o Wahrmundovi zadevi in
da se peča z njo.

Odločni nuncijev nastop v obrambo
katoličanstva seveda ni vseh svobodomi-
selstvu »Vaterlandov« članek jih je zadel
v živo in razburil svobodomiselnost časo-
pisje, a tudi liberalne politike. Vseučiliška
svobodomiselska klika hoče v Avstriji kul-
turni boj. Za vseučiliškim profesorjem Ma-
sarykom vseučiliški profesor Wahrmund.
Za profesorji seveda ne smejo zaostati ju-
dovski časniki vseh struj, in politiki od-
visni od svobodomiselnega časopisja se
pripravljajo na vojsko.

Dr. Chiari je izjavil, da če se želi boj,
se bomo ravnali po tem. Neki drugi nem-
ški voditelj, imena svobodomiselnost časo-
pisje ne navaja, pa izjavlja, da je nastopil nuncij
kot diplomatični zastopnik pravilno pot,
a da se je vmešaval v naše notranje za-
deve. Dotičnik pravi, da bi se že potrpelo,
ko bi bil Wahrmund profesor teološke fak-
ultete, a ker uči na pravoslovni fakulteti,
ni imel nuncij pravnega povoda za diplo-
matično intervencijo. Tudi neki poljski po-
slanec, čegar ime je zavito v tajnostno
meglo, se je izjavil podobno. Čuje se, da
tudi češki poslanski krogi obsojajo nuncij-
jevo intervencijo, češ, da hočejo varo-
vati svobodo vseučilišč. Lepo počasi se
zblizujejo avstrijski svobodomiselni par-
lamentarni brati. Govori se, da osrečijo
graško vseučilišče z osebo Wahrmundovo.

O nuncijevi intervenciji pri zunanjem
ministrstvu se je pa pečal sinoči tudi mi-
nistrski svet. Izdali so sledečo uradno iz-
javo: Ob nekem obisku v notranjem mi-
nistrstvu je porabil nuncij Granito di Bel-
monte priliko in opozoril na predavanja
in na brošuro profesorja cerkvenega prava
na inomoškem vseučilišču, ne da bi bil
stavil določen petit. Zunanji minister je o
tem obvestil s pismom z dne 6. t. m. na-
učnega ministra dr. Marcheta. Pismo na-
glašja, da apostolski nuncij ni stavil nobene
določne zahteve (Beseda »kein« je v urad-
nem obvestilu dvakrat podčrtana.) Gosp.
naučni minister ni imel povoda, da glede
na to obvestilo nadalje ukrepa. Zadeva
se bo obravnavala samostojno po organih,
ki so poklicani, da jo rešijo. Svobodomiselnost
časopisje naglašja, da v bistvenih toč-
kah nasprotuje ta izjava »Vaterlandovim«
izvajanjem.

Naučni minister in Beck sta tudi v
škrpčih. Svobodomiselnost časopisje poro-
ča, da sta naglašala nasproti časnikarjem,
da nuncij v zunanjem ministrstvu ni stavil
nobene določne izjave. Nasproti Aehren-
thalu je le omenjal, kak vtijs ima o Wahr-
mundovi brošuri in opozarjal, da Wahr-
mundova brošura žali čustva katoliškega
prebivalstva. V zasebnem pismu je nazna-
nil zunanji minister Marchetu, kaj da je
nuncij opomnil. Avstrijska vlada zato ni-
ma povoda, da zavzame stališče. Liberalni
naučni minister dr. Marchet je pa izjavil:
»Ne vem, če so popolnoma natančno ob-
javljena nuncijeva izvajanja. Bistvo raz-
govora je, da bi bil nuncij zahteval po zu-

nanjem ministrstvu od naučnega minist-
stva, da se naj Wahrmund odstrani. Zuna-
nji minister mi pa kaj takega uradno ni
sporočil. Pisal mi je zasebno pismo, ne
uradnega, v katerem mi je sporočil, da je
govoril nuncij z njim o Wahrmundu. Nuncij
ni stavil nikake zahteve.«

Med poslanci se govori, da je v Wahr-
mundovi zadevi nuncij posredoval, da pre-
preči kulturni boj. Rim baže ni rad videl,
da so nastopili krščanski socialci proti
Wahrmundovim predavanjem. Rim bi rad
preprečil, da postane Wahrmund mučenik.
Tako vsaj poročajo svobodomiselnosti listi.

Najlepše pa je, da očitajo zdaj svobo-
domiselni krogi katoličanom, da so oni
izzvali vojsko. Kdo pa je pričel vojsko?
Je-li ni pričel Wahrmund in ga li ni podpi-
ralo vse svobodomiselnost časopisje in šču-
valo proti katoličanom? Psovko »krvo-
željni katoličani« naj bi mirno prenesli?
Kako so slavili Wahrmunda zaradi njego-
vih neznansvstvenih in hujskajočih preda-
vanj! Neki svobodomiselnosti list je izdal
svobodomiselnosti načrt, ko je pisal:

»Če pridejo krščanski socialci na dan
s pravo barvo, sledi parlamentarna voj-
ska, v kateri se bo šlo zopet za načela
in ne zgolj za materialne koristi. Profesor
Wahrmund bo ločil klerikalno od nekle-
rikalnega. Zaznalo se bo, ali je prva ljud-
ska zbornica klerikalna in nasprotnica
svobodnega napredka.« Hujska pred vsem
stara judovska »N. Fr. Presse«. Na vsak
način bi rada izzvala kulturni boj. Vemo
zakaj. Kulturni boj bi preprečil socialne
reformne in teh se veliki kapital boji. Zato
so tako slavili Wahrmunda in razburili av-
strijsko javnost.

HRVATSKA.

Iz Starčevićeve stranke prava je iz-
stopil Mirko pl. Pisičić. — Iz krogov hr-
vatskih delegatov se čuje, da pojdejo isti
tako po seji hrvaško-srbske koalicije (18.
t. m.) v Budimpešto, da se udeležijo deba-
te o reviziji poslovnika. — »Neue Freie
Presse« piše, da bi bila Ogrska vlada že
davno umaknila železničarsko pragmatiko,
če bi to zadostovalo za vzpostavljeno
zanesljivega mira na Hrvaškem. Ogrski
vladi se gre za to, da zlomi moč strank,
ki danes gospodarijo na Hrvaškem in da
se znebi hrvaško-srbske koalicije. Toda
sedanja vladna politika ima le malo izgle-
da na tak uspeh. Vlada menda ne bo skli-
cala sabora do konca leta. Začetkom pri-
hodnjega leta poiskusi menda zopet nove
volitve na podlagi novih volivnih imeni-
kov, katere hoče tako sestaviti, da dobijo
pristaži ogrskega ministrstva večino.
Morda pa hoče tudi le koalicijo utruditi.
Med poslanci koalicije zlasti pa med vo-
livci iste, da je še mnogo ljudi, ki ne vedo
kam jih pelje pot, ki so jo nastopili, in na
katere bi se morda dalo vplivati v unioni-
stičnem smislu.

DVELETNA VOJAŠKA SLUŽBA.

»Budapesti Hirlap« poroča o vojaški
brambeni reformi, da bode uvedba dve-
letne vojaške službe stala 70 milijonov K.
Uvedle se bodo posebne delavske kom-
panije.

Z BALKANA.

Rusija je baže izdelala s sodelova-
njem Angleške in ne ozirajoč se na dose-
danjo zaveznico Avstrijo, novi reformi
načrt za Balkan. — Francosko, rusko in
italijansko poslanstvo so se pri turški vla-
di zavzela za srbski projekt Donava-
Adria. — Turška vlada je pozvala italijan-
sko, naj imenuje naslednika umrlemu po-
veljniku makedonskega orožništva Do
Giorgis.

KMEČKI NEMIRI V RUSIJI.

V okrožju Volge so izbruhnili kmečki
nemiri. V Saratovu se je vršil spopad med
kmeti in orožniki, v katerem je bilo več
kmetov ustreljenih.

ŽENSKA REVOLUCIJA.

V Villanuevi so se 12. t. m. vršile de-
monstracije proti uvedbi užitnine. Demon-
stracije so se udeležile skoro izključno sa-
mo žene in otroci. Meščanska garda je
moralala streljati. Ubila je dve osebi, 27 pa
ranila.

ZAROTA V PORTUGALU.

Včeraj se je tu odkrila vojaška za-
rota. Namen je bil proglasiti v polkih dik-
taturu Miguela braganškega. Več zarotni-
kov je zaprtih.

REVOLUCIJA NA HAITI.

Čuje se, da bo Nemčija nastopila proti
republikli Haiti z orožjem. — Vojaštvo je
razburjeno in hoče napasti nemški in fran-
coski konzulat. — Na cesti se dogajajo
strahovite stvari. Včeraj so ustrelili 30
zarotnikov zamorcev. Bati se je masakri-
ranja vseh tujcev. Konzulati so se utrdili.

ker se je bati napada. — Angleška križar-
ka »Indefatigable« in nemška križarka
»Bremen« sta dospeli v Port au Prince. —
Vrše se med francosko in nemško vlado
pogajanja glede na skupni nastop. —
Ameriška vlada izjavlja, da se v razmere
na Haiti ne bo nič vtikala, ker inozemski
interesi niso v nevarnosti. Baže se gre sa-
mo za malo revolucijo.

Dnevne novice.

+ **Imenovanja pri finančnem ravnateljstvu.** Konceptni praktikanti gg. Ry-
schavy, Maks pl. Laschan in Ivan Korbar
so imenovani finančnim koncipistom.

+ **Odkrita beseda po volitvah na Goriškem.** Iz številk pri deželnozborski vo-
litvi na Goriškem oddanih glasov je jasno
razvidno, da ima S. L. S. med kmečkim
ljudstvom večino. Zmago so odločili pre-
sepljeni socialistični delavci. Kar smo re-
kli glede zadnjih državnozborskih volitev,
povdarjamo zopet. Kras nam je nasproten!
Ne morda radi tega, ker je ljudstvo udano
liberalizmu, ampak veliko več radi odvis-
nosti ljudstva od liberalnih oderuhov, ki
komandirajo po Krasu. Kar je liberalizma
na Krasu, so ga zanesli tja liberalci iz Tr-
sta, kamor tudi večji del Krasa teži. Nauk
iz tega ne bo težak! S. L. S. je sijajno
zmagala v gorah, dobila večino v goriški
okolici in goriški nadškofiji sploh. Tam,
kjer imajo liberalci glavno oporo, je Kras,
ki spada pod tržaško škofijo. Želeli bi, da
bi se tega dejstva zavedli tudi merodajni
krogi v Trstu. V tem delu Krasa je dosti
občin, kjer so nasprotniki dobili po 200 do
300 ali še več glasov, naši pa 2, 3 ali pa
tudi nič. To pomeni kaj več, kakor pa zgolj
slučaj. Ne da bi se spuščali v prazne to-
žbe, moramo vendar jasno izreči, kar ču-
tijo vsi, ki žive med ljudstvom. Po veliki
večini dosedanjih poslanci niso imeli stika
z ljudstvom. In to je bil tudi eden izmed
vzrokov liberalne zmage. Ljudstvo, ki je
volilo poslance, jih hoče tudi kdaj videti
v svoji sredi ter se razgovoriti z njimi.
Dandanes so pač taki časi, da je to povsod
potrebno. Še veliko bolj pa je to potrebno
tam, kjer vemo, da nasprotnik širi o po-
slancih laži in neresnice med ljudstvo. Pre-
pričani smo, da je gospod profesor Berbuč
v polni meri storil svojo dolžnost kot de-
želni odbornik. Toda ravno proti njemu so
nasprotniki najlažje agitirali, ker ni pri-
šel tako v stik z volivci, kakor drugi. Tu
je vsaka skromnost nespamet in škoda za
stvar samo. Pokazalo se je to pri volitvi
v kmečki skupini v goriški okolici, kjer je
edini g. Berbuč prišel v ožjo volitev. V
goriški okolici so imeli takozvani agrarci
največ upanja, a propadli so, kar je zna-
menje, da kmečko ljudstvo ne zaupa tem
prerokom, ki v novi skledi prinašajo staro
prestanje liberalno žlobudro. Tudi v tol-
minskih kmečkih občinah smo bili v ožji
volitvi. Pri prvi volitvi je zmagal veleza-
služni dr. Gregorčič. Kosmač pa je prišel
v ožjo volitev. Krivi so tega tisti ljudje,
ki ne vedo, kaj je disciplina, ki jim je lastni
jaz več kot skupna stvar. In ravno tisto
kršenje discipline je tudi v splošni skupini
povzročilo, da smo izgubili po nepotreb-
nem par sto glasov, radi tega prišli v ožjo
volitev — in radi tega ostali tudi v manj-
šini. Naj ve vsak, da je v vojski v prvi vr-
sti potreba discipline. Kdor tega ne razu-
me, ne spada med nas! Naših ljudi ti ne-
uspehi niso potrli. Jasno se je pokazalo,
da večina kmečkega ljudstva v deželi je v
taboru S. L. S. Da je večina delavstva nam
nasprotna, je pa tudi nekoliko naša krivda.
Liberalni agrarci naj se zato nikari ne ve-
sele svoje zmage. Saj ta zmaga je bila
zmaga protikmečke socialne demokracije
ter tiste korupcije, ki jo ob času volitev
uganjajo liberalci po deželi. Zato jim bodo
take zmage v pogubo, nam pa naj bodo
taki neuspehi v bodrilo.

+ **Iz Trsta se nam piše:** Socialni kurz
v Sv. Ivanu pri Trstu se je vrtel obnesel.
Z veliko pridnostjo so se udeleževali vsi
navzoči — bilo jih je petdesetorica, ki
bo zdaj zadržno misel krepko razširjala.
— poučnih predavanj in bo v hvaležnem
spominu obdržala predavanja g. Pelca in
Pušenjaka, ki smo ju spoznali kot izvrstna
strokovnjaka. Razveselilo nas je še zlasti,
da je prihitel z Dunaja državni poslanec
g. dr. Krek, ki je dva večera tudi govoril,
enkrat o delavskem, drugi o kmečkem
vprašanju. Prisrčen je bil zadnji večer. Za
dr. Krekovim predavanjem se je oglasil k
besedi g. Bolčić iz Boliunca, ki je poudar-
jal, da je le v tem smislu, kakor smo se
učili na tem poučnem tečaju, prava iz-
obrazba in napredek ljudstva. Dr. Lampe
je kazal na veliko narodno vrednost naše-
ga dela. Okolica velikih mest je poklicana,
da prenove in pomladi mestno prebival-
stvo, ki po naravnih zakonih izgine v ne-
kaj rodovih in naredi prostora priseljene-
mu svežemu naraščanju. Mi hočemo slo-

venski rod pravno in gospodarsko okrepiti
tako, da si osvoji s časom tudi Trst, ne
da bi izgubil pri tem svoje narodnosti in
vere, kakor žal opazujemo sedaj v tolikih
slučajih. Zato naj nam nihče ne očita bra-
tomornega boja, zlasti ne tisti, ki imajo na
svoji vesti v tržaški okolici ricmanjsko
gonjo! G. Škerlj je govoril o pomenu za-
družništva, g. Črnčič je pa priporočal
»Zarjo«, ki hoče gojiti tudi združno misel
v Slovincih. G. Mislej, predsednik izobra-
ževalnega društva v Sv. Ivanu, je vzpod-
bujal mladeniče, naj se krepko drže naše
organizacije, g. Furlan od Sv. Križa je oži-
gosal kvarno delo naših nasprotnikov, k
sklepu je pa g. Nedved iz Šterne v lepem
hrvaškem govoru popisoval, kako imajo
naše zadruge po Istri namen reševati ubo-
go ljudstvo. Kot bratje smo se razšli, ve-
seli, da smo se mnogo lepega naučili, hval-
ležni še zlasti g. Čoku, ki nam je priredil
ta lepi poučni tečaj, in Zadržni zvezi
ljubljski, ki nam je ustregla s tako stro-
kovnjako izvežbanimi predavatelji. —
Opomniti nam je glede na prejšnja poro-
čila »Slovenčeva« le to, da se poučni tečaj
ni vršil v »Narodnem domu«, kajti tam so
nam nasprotni, ampak v lepi in praktični
zgradbi Obrtne in konsumne zadruge. Da
se kmalu zopet snidemo pri takem ljud-
skem delu!

+ **Proti dvoboju!** Zanimiva pravda
se je včeraj vršila na Dunaju. Vpokojeni
nadporočnik Viljem Sidorowicz toži pred
civilnim sodiščem vojno upravo na 50.000
K odškodnine za bolečine, 12.800 K bolni-
ščinarine in 4000 K letne rente za invalidi-
teto, ker je vsled ukaza polkovnega (102)
poveljnika Julija Hospodarja moral se bo-
jevati s poročnikom Kloss od 61. polka, ki
je v pijanosti razžalil častnike 102. polka.
15. avgusta l. l. se je vršil dvoboj. Vseh
dvoboja: Sidorowicz je bila presekana
leva roka, vsled česar je postal invalid za
celo življenje in vpokojen. Odmerila se
mu je nezadostna pokojnina in celo tako-
zvana »ranjeniška« doklada se mu je za
polovico zmanjšala vzlic rekurzu na vojno
ministrstvo. Sidorowicz toži zdaj vojno
upravo, ker je postal invalid vsled njene
krivde. Ukazal se mu je namreč dvoboj
proti vsem zakonitim določilom, preko
vseh tozadevnih kompetentnih inštan-
c, dasi vojaški kazenski zakonik dvoboja
prepoveduje, pa se vzlic temu dvoboju za-
ukazujejo in če se ne vrše, se častnikom
vzame šarža. — Opozarjamo naše poslan-
ce, naj odločno nastopijo proti nezakonito-
stim, ki se tu vrše in naj posvetijo v to
gnjilobo. Vojaška uprava zahteva od ljud-
stva ogromne žrtve, vzlic temu pa vzdr-
žuje proti zakonu barbarske navade, po-
dobne navadam divjih rodov v južni Ame-
riki, ki se tudi, ako drug drugega »razžali«,
med seboj pobijajo s koli, ne da bi vedeli
zakaj. Građiva je dovolj na razpolago.

+ **Krščansko časopisje.** Kakor znano,
niso zadnje deželnozborske volitve na Če-
škem za katoličane dobro izpadle. O vzro-
ku piše dr. Myslivec v »Novem veku«:
»Potrebujemo dnevnika. Žalibog je res-
nica, da treba naš neuspeh pripisati dej-
stvu, da »Čeh« ni mogel dovolj energično
parirati napadov nasprotnikov. Če bi bili
imeli energično, v resnici demokratiško
katoliško glasilo, bi bila zmaga na strani
katoliških kmetov.« To je resno svarilo.
katoliškim krogom na Češkem, za nas pa
zopetni opomin, da razširimo naše časo-
pisje. Opozarjamo vnovič na novi vselo-
venski mladeniški list »Mladost«, ki bo jel
izhajati že prihodnji mesec in bo imel na-
men biti podlaga veliki mladeniški orga-
nizaciji. Začne naj se povsod že zdaj
agitacijsko delo!

— **Za svetnika pomorske vlade v Tr-
stu** je imenovan grof Viktor Attems, na-
mestništveni svetnik v Zadru. Isti je dobil
ob enem naslov in značaj dvornega svet-
nika. Tržaški »Balkan« protestira proti
temu imenovanju, ker nemški grof ne zna
nobenega slovanskega jezika, niti pozna
potrebe mornarice in primorskega prebi-
valstva. To imenovanje da pomenja sra-
moto za vse konceptne uradnike pomor-
ske vlade.

— **Paberki.** »Slovenski Narod« ima
najslabši pregled o pravem položaju. Vče-
raj, ko piše, da je vlada pričela posredo-
vati za kompromis, sanjari samo o »veliki
bitki« 28. februarja — na bitko 21. febru-
arja je pa popolnoma pozabil. Če bi ne bil
tako pozabljen, bi imel tako hitro pravično
podlago za zdrav kompromis. 15.000 naše
večine 21. februarja in komaj 1000 glasov
liberalne večine dne 28. februarja! — V
Gorici so imeli agrarni Gabrščikjanci pri
»Jelenu« običajni komerz po volitvah. Ga-
bršček je napravil poročilo za »Sočo«. V
poročilu je govore svojih podložnih kratko
omenil, o sebi pa napisal klobaso. Napit-
nico na Mermoljo, kot »prvega kmeta«, je
Gabršček kar izpustil. Vse zasluge na

»zmagi« ima namreč samo Andrej Gabršček. S preziranjem v »Soči« je Gabršček dovolj kaznovan Mermoljo za neke neprevidne besede . . . Gabrškov klobasi je telegrafiral znani igralec slovenskega gledališča Danilo iz Ljubljane: Gabršček, škof Zlati jelen v Gorici. Slava k današnji intronizaciji. Danilo. »Mnenja smo, da bo Danilo« »intronizacija« Gabrščka ravno tako slabo držala, kot Danilova slava na Bledu. Če meni Danilo, da mu Gabršček preskrbi med sloven. igralci tako prvenstvo, da se mu ne bo treba vlog učiti, se presneto moti. Skoro istočasno, ko se je vršil ta komers. je izšel »Rdeči Prapor«, ki pravi, da je dr. Treo v imenu narodno-napredne stranke na konferenci soc. demokratov 9. t. m. oficijelno prosil socialne demokrate za pomoč pri volitvi v goriški splošni skupini. Prišel je na to konferenco tudi dr. Henrik Tuma. O dr. Tumovem nastopu piše »Rdeči Prapor«: »Dr. Tuma je izjavil: Danes javno naznam, da oficijelno pristopim v socialnodemokratsko stranko in se podvržem od sedaj naprej strankarski disciplini, oziroma vsem sklepom stranke.« Tej izjavi je sledil vihar aplavz, ki se dolgo ni poлегel. Dr. Treo je mlo gledal svojega kolega v liberalizmu, ki je dal liberalizmu za vselej slovo. Dr. Tuma je nadaljeval svoj govor, da je liberalizem umrl in če bi se goriški liberalci ne bili skrili za agrarce, bi ne bili imeli niti 600 glasov v splošni kuriji. Ta izjava je več vredna kot pa Gabrščkov komerz. — Celjski »Narodni List« je nedavno pisal: »Naravno kdo neki bo tako bedast, da bo dajal kruh tistemu, ki ruje proti njemu!« Tako nas uče nasprotniki! In to tudi dejanski izvajajo. Nedavno v pisarni tukajšnjega trgovskega društva »Merkur« nekdo samo radi tega ni smel dobiti postranskega zaslužka, ker je uradnik »Gospodarske zveze«, kakor je rekel svobodoljubni dr. Windischer. Tako nasprotniki. V takem položaju gg. liberalci ne smejo zameriti, ako jih brezobzirno posnemamo! Tako neumni nismo, da bi udarce samo držali. To zahteva kompromis na zdravi in pravični podlagi!

— **Vinski semenj v Krškem.** Včerajšnji vinski spomladanski semenj v Krškem se je povoljno obnesel. Glasom zabeležkov se je prodalo 1165 hektolitrov (2080 veder) po 36 do 44 v. Vsled nizke cene so vino prodali večinoma le mali, od krškega oddaljeni vinogradniki. Po veliki udeležbi od strani producentov sodeč, je v krškem okraju še dosti in dobrega vina, posebno v Veliki Dolini, na Čatežu, v Sv. Križu in Kostanjevici, na Raki, pri sv. Duhu, na Studencu itd. — Na tem semnju so vina nakupili nasled. gg. vinski trgovci in gostilničarji: Černe, Černivec, Česnovar, Lenče, Mrak in Kos iz Ljubljane, Dolničar A. iz Trbovelj, Robavs, Dermastija iz Šmartne pri Litiji, Tome iz Šiške, Lavrič in Cirman iz Št. Vida nad Ljubljano, »Slepi Janez« iz Trate, Grad Ivan iz Beričevega, Grad Jernej iz Dragomelj, Jesih in Bohinec iz Medvod, Šusteršič iz Zapeči, Zajec iz Soteske, Žarn in Banič iz Krškega, Müller iz Domžal, Vilfan iz Ježice in Mejač iz Komende. Drugi so se podali po semnju naravnost v razne vinske gorice.

— **Vič-Glince.** (Predavanja.) Zadnje nedelje je v »Katol. slov. izobraževalnem društvu« predaval preč. gosp. prof. bogoslovja dr. Gruden obilno zbranim možem in mladeničem o razvoju avstrijske ustave ravno na dan šestdesetletnice prvega avstrijskega parlamenta. Kak razložek mej takratnim in današnjim državnim zborom! — V kratkem bo ženski odsek izobr. društva vpriporil lepo igro »Lurška pastirica« v dvorani g. A. Bernika na Glincah. Željno jo pričakujemo.

— **Obstrukcija pri obrtniškem shodu.** Iz novomeške okolice se nam poroča: Pretečeno nedeljo, dne 15. t. m., se je vršil v Novem mestu VII. občni zbor »Obrtne zadruge za novomeški sodni okraj« v obliki najsurovejše obstrukcije, katere je s kričanjem in ropotom preprečila vsako točko dnevnega reda. Kričačem bi bil vladni zastopnik kaj lahko usta zamašil, če bi bil imel le količkaj poguma, kajti zborovalni zakon velja tudi za obrtna zborovanja enako kakor za vsaka druga, ki so pravilno sklicana. Da vlada taka nezaupnost in sovražstvo proti zadrugi je vzrok, da so nekateri člani in nečlani vedno ruvali, ker jim je zadržno načelstvo stopalo na prste, da se je neki red napravil med obrtniki. Skušali so vedno tudi delati prepir nekateri liberalni obrtniki proti zadržnemu odboru, ki se je spuščal v razne politične obrtne zadeve. Ravno ta občni zbor je pokazal kaj hujskanje povzroči, in ravno sedanjí načelnik, g. Umek, pristaš liberalne stranke, je žel sadove liberalnega hujskanja. Pod liberalnim načelništvom se bo torej pokopala obrtna organizacija novomeških obrtnikov, od katere je svoj čas bilo pričakovati toliko lepih uspehov. G. Umek danes spozna kori-

sti združenja, ali prepozno. Odločno pa protestiramo proti izjavi g. pl. Sladoviča, ko je trdil, da je vsega tega kriv bivši načelnik g. Francič, ko je osnoval na tako obširni podlagi obrtno zadrugo. Ne čudimo se pogumu g. pl. Sladoviča, da tudi osebno napada osebo, katere se brani ne more. Da pa bode vedel g. pl. Sladovič, da ni g. Francič osnoval zadruge, mu pove-mo, da sta jo osnovala gg. Appe in Weiss, katere dva sta bila prva v načelstvu. Ko se je osnovala zadruga leta 1897 in 1898, je bil g. Francič še v Črnomlju. Nestopavno se je sklenilo, da se skliče izvanredni občni zbor, kateri sklepa o razpustu in imovini obrtne zadruge. Ne smelo bi se poslušati samo kričačev, sklepati o tem bi se imelo dostojno. Sicer pa prepuščamo z mirno vestjo vladi, da ona končno odloči o razdružitvi in imovini. Zavednost obrtnikov posameznih strok naj prepreči razpust zadruge.

— **Cesarske vaje** se bodo letos vršile v zahodnem podonavju. Udeležila se jih bosta tudi budimpeštanski in požunski armadni zbor. Vaje bodo, kakor lanske, čisto po vojnem načinu.

— **Ban Rauch** je 16. t. m. odpotoval v Martijanec.

— **Prosta organizacija okrožn. zdravnikov na Kranjskem** ima dne 21. marca t. l. , to je v soboto ob pol 6. uri zvečer v hotelu »Union« v Ljubljani svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo načelnikovo o društvenem delovanju in gospodarjenju v preteklem letu in določitev letnega prispevka. 2. Volitev dveh revizorjev. 3. Volitev načelnika in namestnika. 4. Volitev odposlanca k zborovanju državne zveze avstrijskih zdravniških organizacij na Dunaju dne 29. in 30. marca t. l. 5. Raznosterosti (zelo važno!).

— **Za »Naš Dom« na Dunaju** so darovali po eno krono gg.: Ivan Brodnik, Al. Jeller, Marko Bajuk in Henrik Gobec ter gdčna Ana Abe; g. Ivan Vagaja 2 K, g. spa Marijana Rebol in g. Anton Borovnica po 4 K, g. Ivan Cotman 2 K, gdčna Marija Kiefl 6 K. Iz društvenega nabiralnika 28 K. Ob priliki VI. vseavstr. katol. shoda so darovali gg. Al. Mihelčič, župan na Lokvici, Ivan Kubinek, kaplan v Semiču, Anton Merkun, kaplan v Mengšu in Val. Rihar, župan v Polhovem Gradcu po 10 K, g. Ivan Stanonik, župan v Horjulu 5 K, gg. Hodolin in Ivan Rode po 2 K, g. Jož. Jene 1 K. Skupno torej 101 K, katere svota se je naložila poleg že nabrane plodonosno v osrednjo češko banko. Vsem darovalcem prirčna zahvala! Naj bi jim sledili še mnogi!

— **Občina Oselica** je dobila državne podpore za po toči poškodovane v Novi in Stari Oselici 3600 K, katere ne morejo razdeliti že celi mesec. V resnici potrebne in zadolžene so izpustili in zavlačujoče razdelitev, zborujejo in pisarijo in hodijo ugovarjat! C. kr. okrajno glavarstvo se prosi, naj naredi že enkrat konec ter naj prouči, kako se časih pride do podpore.

— **Iz Naklega.** Župnija Naklo šteje 1150 ljudi. Preteklo leto je bilo rojenih 29, umrlo pa je 26 oseb. Bralno društvo je imelo ta mesec sledeča predavanja: dr. E. Globočnik: »O nekaterih otroških boleznih«, domačin Jernej Zupan: »O samozavesti.«

— **Tržaški promet.** Te dni pridejo v Trst odposlanci železniškega ministrstva: sekcijska načelnika dr. Röll in dr. Schonka ter sekcijski svetnik dr. Pichler, da se udeleže uradne konference v več prometnih vprašanjih, ki se tičejo Trsta. Razpravljalo se bo o tem, kak vpliv bo imelo na Trst razširjanje železniškega prometa vsled drugih tračnic. Na vrsto pride tudi vprašanje o javnih skladiščih. Konference se udeležijo tudi zastopniki drugih resortnih ministrstev. Pravijo, da je s to konferenco v zvezi vest, da pride v Trst železniški minister.

— **Iz Doline pri Trstu** se nam poroča, da se tam odpre dne 22. marca t. l. kopališče in prirodno zdravilišče po Kneippovem načinu. Opozarijamo na to vse one, ki iščejo zdravja, posebno še nervozne in slabokrvne, ker je tu morski in gorski zrak. Neposredna bližina morja, milo podnebje itd., so okolnosti, ki bodo posebno ugodno vplivale na bolnike. Voditelj zdravilišča je g. I. B. Okič, ki je bil 13 let v Wö-rishofenu pri pokojnemu prelatu Kneippu. Dolina je oddaljena od Trsta le 1½ ure, a od železniških postaj Boršt in Žavle (Monte Castiglione) le pol ure. Življenjske potreščine so precej cene. Vsa potrebna pojasnila daje: Kopališčno društvo po Kneippovem načinu v Dolini pri Trstu.

— **Zmaga dalmatinskih mornarjev.** Pri regati dne 13. t. m. v Barceloni so zmagali naši mornarji.

— **Zanimiva statistika.** Na dan odgoditve hrvaškega sabora je bilo na Markovem trgu v Zagrebu konsigniranih 1720 vojakov, 100 orožnikov in 80 redarjev, torej skupaj 1900 mož!

— **Radi klobuka v smrtno nevarnost.** Preteklo soboto je padel z gorenskega vlaka nekemu umirovljenemu orožniku iz Škofje Loke klobuk, vreden dve kroni. Umirovljeni orožnik je skočil z vlaka za klobukom. K sreči se je mož samo na roki nekoliko poškodoval.

— **Opozarjamo pristojne oblasti** na ogromno blato, ki leži po cestah od Mirne do Mokronoga. Pol leta leže kupi peska ob cesti v nevarnost vozovom in ljudem. mesto da bi posuli cesto.

— **Goljuf** iztirjava po Zagrebu davke. Nekaj strank je že opeharil. Rekel jim je, da prinese pobotnice jutri.

— **Mažarske šole na Hrvaškem.** Prošlo nedeljo je imelo v Budimpešti društvo »Julijan« svoj občni zbor. Iz poročila o delovanju v letu 1907 izhaja, da društvo vzdržuje na Hrvaškem 23 ljudskih šol z 2241 učenci. V nekaterih teh šol poučujeta po dva učitelja. Lani sta propadli dve mažarski šoli, ker se je v dotičnih krajih ustanovilo hrvaške šole. Ena teh šol, v Antonovcu, je definitivno izgubljena, drugo upa društvo rešiti.

— **Ponarejalca menic,** Josipa Bokuniča in Simona Plehan je sodni dvor v Zagrebu obsodil v 4, oziroma 3 mesece ječe. Prvi je na več menicah ponaredil podpis Petra Šepla, drugi pa je inkasiral menico v znesku 376 kron, dasi je vedel, da je podpis falzificiran.

— **Uspehi hrvaške umetnice v tujini.** V Badenu pri Dunaju je te dni nastopila gospica Marija Vaniček iz Karlovca kot koncertna pevka ter žela obilo pohvale.

— **V Zagrebu pomnožijo orožništvo.** Dne 16. t. m. je prišlo v Zagreb zopet 56 orožnikov.

— **Nov hrvaški tednik.** V Zagrebu je izšla prva številka »Antisemite«. Lastnik in urednik mu je Ivan S. Kannengieser. List je glasilo antisemitske lige, ki hoče dvigniti zapuščeno obrt, trgovino in gospodarstvo katolikov in pravoslavni v Hrvaški in Slavoniji.

— **Razstava narodnih vezenin.** V Dubrovniku je priredila učiteljica gdčna. Ana Hozman razstavo narodnih vezenin in ornamentike. Razstava, ki se nahaja v prostorih društva »Bošković«, traja samo tri dni. Zadnji dan, to je 19. t. m., priredi prirediteljica v razstavi strokovno predavanje.

— **Nemški cesar v Dalmaciji.** Čuje se, da namerava cesar Viljem povodom svoje vožnje po Jadranskem morju, obiskati Kotor, Dubrovnik, Split in Zadar.

— **Statistika o istrskem šolstvu.** V Istri bi bilo po nesankcioniranem zakonu sprejetem v zadnjem zasedanju deželnega zbora, 67 italijanskih, 68 hrvaških in 24 slovenskih ljudskih šol. Italijani bi imeli 3 šesterorazrednice, 14 peterorazrednic in 6 štirirazrednic; Hrvatje 1 peterorazrednico in 3 štirirazrednice; Slovenci teh višjih kategorij nič, marveč samo 1 trirazrednico, 12 dvorazrednic in 11 enorazrednic. Učiteljskih moči je predvidjenih: italijanskih 198, hrvaških 101 in slovenskih 38. Učitelj v I. kategorije bi bilo: italijanskih 23, hrvaških 4, slovenskih nič; II. kategorije: italijanskih 51, hrvaških 24, slovenskih 13. Iz te statistike se vidi, da hrvaško in slovensko učiteljstvo ne more biti navdušeno za tako ureditev pravnih odnosov. Definitivni učitelji I. kategorije bi imeli plače 1920 K, II. kategorije 1680 K in III. kategorije 1440 K, definitivni podučitelji pa samo 1200 K. Učitelji prvih dveh kategorij bi dobivali skupaj plače: italijanski 129.840 K, hrvaški 48.000 K in slovenski 21.840 K; obe slovanski narodnosti skupaj le 59.840 K, torej za sedemdeset tisoč kron manj kakor srečnejši italijanski kolegi. Če tak zakon ne bo sankcioniran, se ne more nihče čuditi, žalovati pa tudi ni treba!

— **Verski prestopi v Bosni in Hercegovini.** Od okupacije do danes je v Bosni in Hercegovini prestopilo 205 oseb iz ene vere v drugo. Tekom teh 29 let izgubili so muslimani 47 vernikov, pridobili pa 37; izguba znaša torej 10 duš. Pravoslavni so izgubili 38, pridobili 82 oseb; katoliki so izgubili 108 vernikov, pridobili pa 72. Iz protestantizma so izstopile 4 osebe, pristopilo jih je 13. Izraeliti so pridobili eno osebo, izgubili so jih pa 11.

— **»Narodna Čitalnica« v Ribnici** vpripori s svojimi diletanti pod spretnim vodstvom g. Šoporiša v nedeljo, dne 22. marca Anzengruberjevo žaloigro »Krivo-prisežnik«. Ta predstava se vrši v prid društvu »Za otroško varstvo in mladinsko skrb« za ribniški sodni okraj.

— **Čozotska predznost v Dalmaciji.** Čozotski ribiči (italijanski državljani) so pred nekoliko dnevi v Supetru prodajali ribe, ulovljene v dalmatinskih vodah, po svoji navadi za nezaslišano visoke cene. Domačini so ugovarjali. Čozoti so na to začeli zmerjati in zasramovati, pa tudi tepsti s pestmi in uteži. Nekega Fadiča je eden udaril v oko ter ga nevarno poško-

doval. Ko se je nabralo precej domačinov, so jo Čozoti odpihali na morje. Ob-lastnije se niso ganile.

g **Tečaj za gostilničarje v Ljubljani.** Ako se priglasí zadosti udeležencev, priredi na predlog deželne zveze za tujski promet in po posredovanju trgovinske in obrtne zbornice obrtnopospesovalni urad c. kr. trgovinskega ministrstva meseca aprila t. l. osem tedenski tečaj za gostilničarje s celodnevniim poukom in praktično uporabo udeležencev v kakem gostilniškem podjetju. Namen tečaja je, dati udeležencem s praktičnimi in teoretičnimi navodili ono znanje in spretnost, ki sta potrebna, da se lahko vodijo boljša gostilniška podjetja času primerno in dobičkanosno. Navodila se raztezajo na kuhanje, kletarstvo, pouk o serviranju, proračun troškov, knjigovodstvo in nauk o živilih. Šolnine se ne plačuje. Navodila obsegajo v posameznem sledeče predmete: A. Kuhanje in kuharstvo. Obisk trga, nakupovanje kuhinjskih potrebščin. Praktične vaje v kuhanju in pripravljanju jedi na dober avstrijski način, odgovarjajoče zahtevam z ozirom na okusnost, menjavo, zunanjo obliko in štedljivost. Prikladne posebnosti slovenske narodne kuhinje. Pripravljanje jedi za na mizo.. Tranširanje, garniranje itd. Kuhanje v veliki množini. Kuharski recepti, proračun troškov, dodatni razgovor o najvažnejših živilih in užitninah z zdravstvenega in gospodarskega stališča. Ogledovanje modernih kuhinjskih naprav. Kletarstvo, pivo in vino ter ravnanje z njimi. B. Pouk o serviranju, dekoraciji jedilnih miz, skled, podstavkov. Delo v restavracijah. Sestavljanje in proračun menuev. C. Enostavno knjigovodstvo in kupčijsko dopisovanje. Udeleženci dobe koncem tečaja potrdilo o obisku. Priglasiti se je za tečaj čim prej mogoče pri deželni zvezi za tujski promet v Ljubljani. Tudi ustmena pojasnila daje pisarna te zveze v Ljubljani, hotel Lloyd, Miklošičeva cesta, vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

— **Albanski časnikar dr. Ivanay,** o katerem smo poročali, da je bil aretiran v Trstu, da odsedi zapor, v katerega je bil v Dubrovniku obsojen radi razžaljenja časti albanskega pretendenta, je že svobodan. Neki Albanec je plačal zanj globo 300 K, vsled česar so ga takoj, ko je prispel s parnikom v Dubrovnik izpustili. Albanska tržaška kolonija se pritožuje, da se je z dr. Ivanay-em med vožnjo v Dubrovnik postopalo kakor z navadnim zločincem.

— **Iredente pa le ni!** Videmska filijalka iredentističnega društva »Trento-Trieste« izdala je nastopni oklic in je poplavila z njim vso Furlanijo: »Pred 36 leti je umrl Giuseppe Mazzini. Nad grobom njega, ki je s svojim žarečim umom prerodil narod, se klanjajo tilniki vseh, ki so jim v neumornem in gorečem delovanju sveti spomini na minole dogodke. Spominjajmo se, da, kakor udje ene družine nimajo veselja pri domači mizi, ako je le en član odsoten, katerega se jej je izrgalo iz naročja, tako se tudi vi ne morete radovati in mirovati, dokler je le še ena ped zemlje, v kateri doni vaš jezik, odtrgana iz materinega objema. Spominjajmo se in delajmo! Obramba laške narodnosti danes ni več s krvjo namočena, a mora biti trajna in neumorna! Podpirajmo naše brate, boreče se zanj!

— **Posnemanja vredno.** Občinski odbor v Omišu v Dalmaciji sklenil je na prošnjo občinskih uradnikov soglasno, da se istim zniža doba službovanja od 40 na 35 let in da imajo glede pokojnine občinskih uradnikov veljati isti predpisi, kakor za državne in deželne uradnike.

Štajerske novice.

š **S. K. S. Z. za Štajersko.** Proti koncu l. 1906 se je ustanovila za Štajersko S. K. S. Z. in ima že 80 društev pod svojim okriljem. Vsako nedeljo govorijo odposlanci S. K. S. Z. na prireditvah Zvezinih društev. Letos je priredila dva socialna kurza, na katerih so se blizu 400 udeležencev razlagala važna gospodarska in socialna vprašanja. Na narodno nevarnih krajih vzdržuje pet ljudskih knjižnic. Da je treba pri tem delu tudi denarnih žrtev, je umevno. Zato pa kličemo vsem društvom, ki še niso pri zvezi: »Pristopite h zvezi!«

š **Slovensko društvo »Esperanto«.** Slovenski graški visokošolci so si ustanovili društvo »Esperanto«. Predsednik društva je g. cand. phil. Davorin Gorjanc, tajnik g. cand. phil. J. Glonar. Namen tega društva je zasledovati in širiti zanimanje za občni jezik tudi med Slovenci. Društvo začne kmalu s svojimi predavanji.

š **V Mestnju** je imela v nedeljo, dne 8. marca, »Štajerčeva« stranka svoj shod. Govorila sta urednik Linhart in Drogenik, propadli kandidat nasproti dr. Korošču.

Navzočih je bilo do 300 ljudi. Pristašev S. K. Z. je bilo nad 200. Ker so naši pravosodno zasledili cigajnervirtove prostore, so štajercijanci zborovali pod milim nebom, za kar gotovo niso imeli dovoljenja celjskega okrajnega glavarstva. S shodom so naredili nasprotniki pošten fiasko, njih govorniki so ponavljali stare fraze, med vednim ugovarjanjem katoliških kmetov, katerih mirnosti in izobraženosti naj pripisejo, da so odnesli zdrave pete.

Š. Č. g. župniku v Kamnici, Wolfu, so v Gradcu pri usmiljenih bratih na levi nogi stopalo odvzeli.

Š. Ponesrečeni mlinar. V Novi Štiti pri Ptujcu je posestnika umetnega mlina Vogrinca zagrabila transmisija za glavo in mu glavo zmečkala. Vogrinec je bil takoj mrtev.

Znanost in umetnost.

* Slika Kranjsko, ki jo je izdala »Deželna zveza za tujski promet« v prid Bohinja, se je dosedaj razposlana v 3000 iztisih. Zveza je imela s sliko dosedaj 1268 K troškov, vplačalo se je za sliko 1436 K, torej je doslej prebitka samo 168 K. Ker prometno društvo v Bohinju nujno potrebuje podpore, opozarjamo vse one, kateri so sliko obdržali in do sedaj še niso plačali, naj blagovolijo malenkostni znesek po 1 K bržkomože doposlati, da se morejo računi zaključiti. Ako stori vsak svojo rodoljubno dolžnost in žrtvuje to malenkostno svoto, bi bilo znabiti mogoče bohinskemu prometnemu društvu izročiti svoto 1000 K, kar bi bila vsekako izdatna podpora. V Bohinju se je v zadnjem letu za tujski promet toliko storilo, da so Bohinjci vsega občudovanja vredni. Sedaj nameravajo še kopališče, park — in glavna stvar — umetno športno sankališče pod Črno prstjo. Rodoljubi, podpirajte torej to prizadevanje!

Ljubljanske novice.

Ij Z galerije ljubljanskega občinskega sveta. Navadni galerijski občudovalci ljubljanskega občinskega sveta smo imeli ob včerajšnji občinski seji veliko zabave. Že ko smo prišli, smo se čudili, ker je bilo na galeriji vse polno godcev »Društvene godbe«, ki so nestrpnost pričakovali, če bo dovolil občinski svet zadostno podporo za nadaljni obstoj godbe. Ko so občinski svetniki dovolili zadostno podporo, pa godci niso ploskali, ker jim niso bili nič kaj všeč početovski nauki dr. Bleiweisovi. In gledali smo se začudeno, ko so sklenili občinski svetniki, da dajo kantinerju pehotne vojašnice Gorsetu 300 K v delno povračilo njegovih stroškov za prebelenje in prepleskanje kontine. Lepa napitnina, kajne! Samo to je značilno, da je gospod Gorše občinski svetnik in zelo bogat mož. Navadne stranke morajo večinoma same čediti in popravljati stanovanja. Izjemo ima seveda bogati Gorše. Pozivljemo vse gostilničarje in kantinerje, da slede zgledu g. Goršeta in se obrnejo do občinskega sveta! Lahko in dobro izhaja tudi konsorcij za vrhniško-idrijsko železnico pod načelstvom Hribarjevim. Potreben je načrt za progo Brezovica-Ljubljana. Občinski svet je pa sklenil, da pokrije ljubljanska občina stroške za načrt, ki bo stal 3300 K. Seveda dobi ta denar nazaj, a šele potem, ko se zgradi proga. Boltatu Pepe je bil tudi na galeriji in je modro gledal, ko so o tem sklepali. Mi smo si pa pomežikavali in rekli: »Skoda, da tudi mi nimamo konzorcijev za zgradbo železnice. Saj denarja ne potrebujemo, ker so ljubljanski občinski svetniki tako radodarni.« Najbolj vesel je pa bil pri seji občinski svetnik Turk, ki je prišel dr. Tavčar v posvetovalnico, se vsedel, pogledal okoli sebe, zamahnil z roko prav po lovsko in zaklical: Turk! Potem smo pa videli z galerije, da je dr. Tavčar vzel veliko listnico, potegnil iz nje več pomalanih podob in jih dal Turku, ki se je smejal veselo. »Drugo še dobiš,« smo še čuli na galeriji.

Ij Razmere na ljubljanski pošti. Ljubljanski občinski svet se včeraj glede na razmere pri ljubljanski pošti ni zganil, dasi smo ga na to opozorili. Občinski svetnik Kozak se je sicer jezil na ljubljansko blato, na odpuščene poštno uslužbenke pa nihče mislil ni. Drugod postopajo drugače. Seveda, kadar so kake volitve, takrat poznajo mogočni magistratni gospodje tudi nas, poštno uslužbenke. Vse nam obetajo in so polni sladkih in medenih besedi, ki jih pa ne drže, ko bi se morali potegniti za nas. Da ni izpregovoril flegmatični občinski svetnik poštarški zaupnik besedice, že razumemo. Zameriti se ni hotel mlademu našemu vodstvu. A da so molčali drugi, to pa ni prav in ni. Kakor se nam zdi, bodo morali nastopiti za nas zopet poslanci S. L. S., dasi oficijelno zastopa Ljubljano tista gospoda, ki ima glavno in vsepomembno besedo na ljubljanskem rotovžu. Zpomnimo si poštni uslužbenci, da imajo

za naše težnje na ljubljanskem rotovžu zaprta srca in zamrznjene drugače jako gibčne jezičke. Razmere so pri nas vedno slabše. Bili so časi, ko je bil pozvan v službo pomožni sluga, ako je oboel kak uslužbenec. Nekaj časa sem se pa to več ne godi. Če kdo oboeli, moramo vleči zanj drugi. Kaj pa je letos z dopusti? Poštno osobje ima pravico do dopustov, in sicer sluge desetdnevni, ekspedijenti štirinajstdnevni in poduradniki 21dnevni dopust. Lani so bili razdeljeni dopusti že meseca januarja, g. Heuffel je nastopil dopust že meseca januarja. Letos je za mlado ravnateljstvo menda pozabilo na to, da obstopje predpisi za dopuste in ni še glede na dopuste ničesar ukrenilo. V enem okraju mora neki uslužbenec sam delati vso dostavljavno službo. Revež vleče, da se nam vsem smili. Pritožuje se, a ne pomagajo nobene pritožbe. Delati mora že tako, da presega njegovo delo celo poštarske človeške moči. Ne vemo pa prav nič, kaj da je z nedeljskim počitkom. Nimamo ga. Potrebno je, da imamo tudi poštarji nedeljski počitek, saj smo menda ravno tako ljudje, kakor so drugi člani človeške družbe. Za zdaj samo informiramo prebivalstvo o našem stanju. Če se ne ugodimo našim skromnim željam, ki so gotovo upravičene, pa seveda tudi ni izključeno, da polni vrč prekipi. In vrč na ljubljanskih poštah, teh mučilnicah vsega poštnega osobja, je že davno poln. Vre med vsem poštnim osobjem, ne samo med uslužbenci, vre tudi med uradničtvom.

Ij Čudno postopanje. Jutri ob 10. uri dopoldne bo blagoslovljeno poslopje II. državne gimnazije. Ravnatelj g. Wiesthaler je razposlal po vseh razredih okrožnico, v kateri pravi, naj po njegovem govoru na cesarja zaključijo dijaki trikrat »Slava«, a ne neslovenske besede Živio«. In to naj bo slovenska gimnazija? Nikar ne sitnarite! Živio! — Ta bi bila lepa, da bi naša mladina cesarju ne smela klicati Živio! Živio!

Ij Koncert Dimitri Slaviansky d'Agneffia se vrši v ponedeljek, 23. t. m. v veliki dvorani »Uniona«. Omeniti moramo, da je Dimitri Slaviansky-ga zbor umetniška družba prvega reda, in da je Ljubljancem znana že izza pred 18 let, ko je koncertoval v dvorani starega redutnega poslopja, in da ni istoveten z Nadino Slaviansko, ki je precej diskreditirala renomé svetovnoznanega ruskega zboru. Dimitri Slaviansky se z letošnjo turnejo poslavlja od javnosti in zato naj nihče ne zamudi prilike, da si ogleda, da gre poslušat koncert, ki bo nudil res umetniški užitek. — Vstopnice se dobe v Šešarkovi trafiki.

Ij Korni poveljnik podmaršal Oskar Potiorek je prišel včeraj v spremstvu generalštabšefa polkovnika Scottija in stotnika v Ljubljano in se nastanil v hotelu »Union«.

Ij Velik vojaški koncert se vrši jutri na praznik sv. Jožefa v veliki dvorani hotela »Union« in sicer svira celotna vojaška godba pešpolka št. 27, pod osebnim vodstvom g. kapelnika Christoph. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ij Gospod profesor Juvančič nam piše: Slavno uredništvo uljudno prosim, da resnici na ljubo popravim sinočnjo notico o mojem odhodu iz Ljubljane. Vest se je razširila vsled razpisa še enega mesta za moderno filologijo na tukajšnji c. kr. višji realki, ki pa je sistemizirano poleg onega, katero zavzemam jaz. — Z odličnim spoštovanjem vdani — Juvančič.

Ij Tat cerkvenih nabiralnikov. C. kr. deželnemu sodišču v Ljubljani so izročili nekega Henrika Jorce, ki je znan kot star tat cerkvenih nabiralnikov darov. Jorce je namreč koncem meseca januarja v Št. Lenartu v Ljubeli-Brodiku izpraznil pred neko božjo podobo stoječi nabiralnik. Posamezne orožniške postaje so se o tej aretaciji obvestile z namenom, da poizvedo, ali so se kje izvršila podobna dejanja od neznanih storilcev. Kmalu je prišlo poročilo iz Kaplje ob Dravi, da je bil v mesecu decembru lanskega leta oropan v ondotni župni cerkvi nabiralnik. Ako so se tudi v drugih krajih dogodili podobni zločini, naj se to naznani pristojnim oblastem. Sumi se namreč, da je Jorce izvršil več takih dejanj na Koroškem.

Ij Umrla je gospa Marija Buggenig, soproga sodarskega mojstra. — Na Radeckega cesti št. 11 je umrl črevljar Anton Domladiš, star 77 let.

Ij Zadruga krojačev, krojačic, klobučarjev, rokavičarjev in krznarjev v Ljubljani ima redni zadrugišni shod v nedeljo, dne 22. marca t. l. ob pol 10. uri dopoldne v mali dvorani hotela »Union«.

Ij Darovi za g. Kotarja. Neimenovan 2 K 40 v., neimenovan 2 K, neimenovan 10 kron.

Ij Zlikovci. Včeraj popoldne so se neki mladi zlikovci s sekirami spravili nad ograjo pri Zalaznikovem vrtu v Rebru in napravili s tem znatno škodo. — Danes ponoči sta po Slomškovih ulicah razgra-

jala dva ponočnjaka in tolkla po oknih tako, da sta pobila za 4 K 80 h šip.

Ij Po ceni je hotela priti do živeža danes dopoldne neka ženska v Šolskem drevoredu na ta način, da je ukradla nekemu mesarju prašičevo glavo, nekemu drugemu pa telečje srce. Ker so jo tržni stražniki opazili, je morala ženica okradeno blago dati nazaj, domov je pa odšla le s svojim težkim srcem.

Ij »Društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko« izredni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 5. aprila 1908, dopoldne ob pol 10. uri v hotelu »Južni kolodvor« (Seydl) v Ljubljani. Društvenike se prosi, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora in s tem pokažejo zanimanje za društvo in stanovsko organizacijo. Ako se priglasi dovolj udeležencev, se vrši po občnem zboru skupno kosilo, kovert po 3 K. Prijave naj se po dopisnici naslavljaajo na društveno vodstvo.

Ij O orodju ljubljanskega gasilnega društva pri požaru na barju se nam piše, da je nedostatek zakrivil neki član gasilnega društva, ker je cev tiščal v ilovico in tako zamašil odprtino. Tako voda ni mogla notri. Orodje, kot tako, je bilo popolnoma v redu. — Tako došlo nam pojasnilo. Treba bi bilo torej moštvo nekoliko bolj poučiti, za to bi se pa morali brigati vsi društveni faktorji. Taka nerodnost, kot se je pokazala na barju, lahko zakrivi včasih veliko nesrečo.

Ij V veliki bedi je Zaletel Ivan, Cegnarjeve ulice št. 6, podstrešje. Priporočamo ga usmiljenim srcem! Blagohotni darovi naj se mu blagovolijo pošiljati naravnost na stanovanje.

Razne stvari.

Kako so živeli uradniki v XVI. stoletju.

L. 1565. je vložil neki računski uradnik graške kamore prošnjo za zvišanje plače. Dobival je letnih 100 gld. Bil je oženjen in stanoval z družino v eni sobi, v kateri je bilo tudi ognjišče. Za to stanovanje je plačal na leto 18 gld. Za drva je porabil 9 gld., za kruh vsaki dan 2 kr., torej na leto 12 gld., za tri funte mesa vsaki dan 18 fenigov, to je na leto 24 gld., in za vino, tri poliče na dan po 10 fenigov, na leto 46 gld. — Vidi se, da so Gradčani že takrat radi pili.

Umrl je kardinal Casali del Drago.

Častnik tenorist na dvorni operi. Ravnatelj dvorne opere dr. Weingartner namerava za dunajsko dvorno opero angažirati nekega avstrijskega generalnoštabnega častnika, ki ima izvanredno lep tenor.

Sluga spisal gledališko igro. V berlinskem centralnem gledališču so igrali ljudsko igro »Stremljenje po prostosti«, katero je spisal Reinhard Popper, sluga trgovine Tietz v Berlinu. Kritika hvali igro.

Podzemna cestna železnica na Dunaju bo šest metrov pod cestnim nivojem izpeljana. V štirih letih bo dograjena.

Guverner — revolucionar. V Jekaterinoslavu so v stanovanju nekega delavca odkrili zborovanje revolucionarjev, kateremu je predsedoval bivši guverner Stelnovsky. Guvernerja in šest drugih so zaprli.

Delavski štrajk. V Milanu je nenadoma prenehalo z delom 2500 delavcev v tovarni za lokomotive.

Časnikarja ponesrečila z avtomobilom. Dne 16. t. m. sta se peljala z avtomobilom iz Nizze v Monte Carlo urednik športnega lista »Le Jockey«, Baltazzi, in urednik »Figara«, Canaple. V Beaulieu-u je stroj trčil s tramvajem in razletel na kosce. Urednika sta padla na tla; Baltazzi je precej nevarno poškodovan, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Canaple je dobil manjše poškodbe.

Rešil svoja sinova, ne da bi vedel, da sta njegova. Iz Lincoln Parka v Ameriki poročajo: Theodore Higgs, ki dela v Wayne Powder Works, je te dni rešil iz Pompton Riverja svoja sinova, dasiravno, ko se je pripravljal na rešitev, ni vedel, da sta njegova. Njegova dečka, ki sta stara 12 oziroma 16 let, sta padla iz bližnjega viadukta v reko. Starejši deček, ki zna plavati, je plaval svojemu bratu na pomoč, kar se je zgodilo v trenutku, ko je prišel njun oče na most s svojim vozom. Ko je videl, da sta dva dečka v nevarnosti, je takoj skočil v vodo, kjer se mu je posrečilo oba dečka spraviti na kopno. Tu je šele spoznal, da je rešil svoje lastne otroke, kar je njegovo veselje naravno še povečalo.

Bankir samoumorilec. V Belgradu se je ustrelil v svojem uradu glavni blagajnik banke »Merkur«, Salamon Russo. Knjige in blagajna so v največjem redu. Vzrok samoumora ni znan.

Iz ljubezni do sina postala tatava. V New Yorku so zaprli zelo ugledno in priljubljeno damo Jeaneto Newman radi tatvine. Kadar je bila pri boljših rodbinah

na obisku, je vedno porabila priliko, da je vzela več okraskov. Pri hišni preiskavi so našli mnogo zastavnih listkov. Gospa je priznala tatvine ter izjavila, da je to storila vsled tega, ker je hotela na ta način priti do sredstev, da dobi njen sin izvrstno in popolno vzgojo.

DRŽAVNI ZBOR.

Tiskovni odsek se je posvetoval dne 17. t. m. o tiskovnem zakonskem načrtu, in sicer o §§ 9. do 14. (odgovorni uredniki, koncesioniranje in kolportaza). V razpravi se je naglašalo, da naj se odpravi sedanji način odgovornih urednikov. Poročevalec dr. Skedl je nasvetoval, da naj postava določa, da mora odgovorni urednik nadzorovati vse redakcijsko poslovanje. Postava mora določiti, da se kaznujejo osebe, ki ne morejo izpolnovati dolžnosti odgovornega urednika.

Ni še določeno, kdaj da skličejo državni zbor. Najbrže prične poslovati šele meseca aprila. Trdijo, da poleti zasedanja ne odgode. Narodnogospodarski odsek bo zboroval permanentno, da reši starostno in invaliditetno postavo.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Dunaj, 18. marca. Cesarjevo zdravje je povoljno. Cesar je opustil le vožnjo na prosto. Umetniško razstavo v njegovem imenu otvori nadvojvoda Fran Ferdinand.

AFERA WAHRMUND.

Dunaj, 18. marca. »Fremdenblatt« pravi, da je apostolski nuncij nastopil proti profesorju Wahrmundu samostojno in ne na povelje iz Rima. »Neue Freie Presse« priobčuje pogovor z apostolskim nuncijem, ki potrjuje »Vaterlandovo« izjavo, da je zahteval, naj se profesorja Wahr-munda odstrani z vseučilišča.

PRORAČUNSKI ODESEK.

Dunaj, 18. marca. Proračunski odsek je sprejel predlog dr. Korošca, da z ozirom na to, da jutri 5 dežela praznuje dežel. patrona, ne bo seje. — Fin. minister je odločno zavračal včerajšnje napade socialnega demokrata Seitzja na nuncija. Sveti oče ima dolžnost po celem svetu, ako se žali katoliška vera, moralčno posredovati in vplivati.

ZA ERARIČNE GOZDNE DELAVCE.

Dunaj, 18. marca. Eraričnim gozdnim delavcem se v kratkem izboljša položaj. Petdeset odstotkov gozdnih delavcev pride v prvi, 30 odstotkov v drugi in 20 odstotkov v tretji del. razred. Ustanovita se dva razreda za stanovanjske doklade za ožene in neožene delavce. Število stalnih delavcev se pomnoži.

RUSIJA IN AVSTRIJA V SPORAZUMU?

Dunaj, 18. marca. Nasproti vestem, da je Rusija nove reformni načrt za Makedonijo izdelala neodvisno od Avstrije (glej politični pregled), javlja »N. Fr. Pr.«, da je Rusija tozadevno noto poslala le Avstriji v vpogled in da se med Avstrijo in Rusijo v tem oziru vršijo zdaj pogajanja za sporazumno postopanje. Predloga angleškega, da naj se za Makedonijo imenuje generalni guverner, ne bosta zavrnila samo Rusija in Avstrija, temveč tudi druge velevalsti.

VOLIVNA REFORMA V TRSTU.

Trst, 18. marca. Komisija za proučevanje volivne preosnove se je konstituirala ter izvolila dr. Veneziana za predsednika. Po splošni diskusiji se je izbral pododsek, ki ima zbrati in proučiti potrebno gradivo, da se potem lahko preide na podrobno pretresovanje predloge. V prvi vrsti obstoji ta material iz volivnih redov, ki so v veljavi v drugih deželah. Pododsek izvrši svojo nalogo v dveh ali treh dneh, na kar bo sklicana vsa komisija.

VOLIVNA REFORMA ZA ISTRO V ODESKU SPREJETA.

Trst, 18. marca. Danes se je sešel odsek za volivno reformo istrskega deželnega zbora k svoji najbrž zadnji seji, da se o volivni reformi, ki je že popolnoma izdelana in sprejeta, sestavi poročilo za plenum.

VOLIVNI RED ZA PULJ.

Koper, 18. marca. Deželno-zborski odsek za proučenje volivnega reda za Pulj in vladne predloge o krajni policiji za Pulj, Vodnjan in Vale se je konstituiral ter izvolil dr. Clevo za predsednika. Glede volivne preosnove se je dosegel popoln sporazum med Italijani in Hrvatji. Vladni načrt bo nekoliko spremenjen; V. volivni razred (splošna kurija) dobi manj odbor-nikov, kakor je predlagala vlada.

RAZSODBA V POROTNI OBRAVNAVI PROTI TATINSKI DRUŽBI.

Trst, 18. marca. Mladi tatovi, ki so pod pretvezo, da popravljajo električne

zvonce, kradli po mestu, so bili obsojeni: Anton Potnik v pet let, Avgust Rutter v šest let, Mavrilj Zio v štiri leta, Ivan Basa v tri leta in Rihard Gelsomini v pet mesecev težke ječe.

V ZAGREBU.

Zagreb, 18. marca. Včeraj je bil tu shod socialne demokracije, na katerem je bilo 4000 oseb. Govorniki, med njimi novi socialnodemokratski poslanec Korač, so ostro govorili proti sedanji vladi.

DVOBOJ MED RUSKIMA GENERALOMA.

Peterburg, 18. marca. Danes se je vršil dvoboj med ruskima generaloma Fockom in Smirnovom. Smirnov je težko ranjen. Vzrok dvoboju so bile izjave v portarturskem procesu.

TRISTO HIŠ POGORELO V CARIGRADU.

Carigrad, 18. marca. Tu je izbruhnil v predmestju velik požar, ki je vpepelil 300 hiš. Ljudje so znosili pohištvo na cesto, toda veter je tudi pohištvo vnel. Ker Carigrad še zdaj ne razpolaga s parno brizgalnico, se je ogenj hitro širil.

PROTI ITALIJANSKO GIBANJE V AFRIKI.

Rim, 18. marca. »Tribuna« poroča, da se afriški bimalski rodovi v Benadirju ob reki Uebi-Shebili in Mogadiscio, na čelu jim šajk in pridigar Abi Ker Gafle, dvigajo proti Italijanom in napadajo domačine, ki so Italijanom prijazni. Iz Mogadiscio se zahteva pomoč. Ladja »Stafetta« je bombardirala z granatami obrežje, kjer so se zbirali Bimalci. Stotnik Vitali jih je zasledoval in v boju je bilo 400 Bimalcev ubitih.

DOGODKI NA HAITI.

Port au Prince, 18. marca. Zastopniki vlasti so sklenili poslati predsedniku republike ultimatum, da mora odstopiti in se sestaviti provizorična vlada. Zahtevajo takojšnji razpis novih volitev in da se takoj preneha z usmrčitvami.

Zabavne vožnje avstrijskega Lloyd vide oglas.

Rogaški pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 18. marca.

Pšenica za april	11.80
Pšenica za oktober	9.90
Rž za april	10.70
Koruzna za maj	6.72
Oves za april	7.78

Efektiv: 5 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrar	Nebo	Puhalina v m/s
17	9. več.	731.6	2.1	sr. svzh.	obl.	
18	7. zjut.	27.5	1.7		dež	3.1
	2. pop.	26.5	4.4	sr. vzjvzh.		

Srednja včerajšnja temp. 2.6°, norm 3.8°.

Poslano!

Pod naslovom »Iz Bučke« v »Slov. Narodu« št. 57 dne 6. m. čveka nekdo pod krinko »Ljubomir« svoje iz izgubljenega cekarja izmišljene laži, na katere se mi ne zdi vredno reagirati, kličem samo: Bog živi še mnogo let na njegovem novem mestu gosp. nadučitelja Štruklja! »Ljubomir« naj le objavi podpise o Bučkljanih, bomo videli katerih je več. Med božjepotniki bode, ako Bog zdravje da, tudi podpisani, in sicer še v tekočem letu. Čas potovanja bomo tudi liberalnim policajem pravočasno naznanili. Dopisuna pozivljem, naj pride na dan s pravim imenom, sicer se ga prime nelepo ime lažnika in obrekovalca.

Bučka, dne 11. marca 1908.

Franco Selak, ml. na Bučki št. 24.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Velikanska zaloga spomladanskih in letnih oblek za gospe in dečke iz najmodernejšega blaga

: Velika konfekcijska trgovina:

674 2

:: A. LUKIĆ ::

Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana. Cene brez konkurence. Samo sveže blago.

Velikanska izbira spomladanske in letne konfekcije za dame in dečke. Solidna postrežba.

Zahvala. 709

Za izkazano sočutje ob boleznih in smrti naše prerano umrle drage soproge, oziroma matere, gospe

Lucije Janežič roj. Žabjek

izrekamo preč. duhovščini, vsem sorodnikom, znanec in prijateljcem za zadnje spremstvo in za krasne darovane vence najsrčnejšo zahvalo.

Žalujemo ostali.

Zahvala. 698

Povodom smrti naše nepozabljive soproge in matere

Antonije Krajc roj. Švigelj,

izrekamo tem potom našo najprizrenejšo zahvalo prečastiti duhovščini, osobito preč. gosp. župniku A. Rajčeviću, nadalje velespoštovanemu učitelstvu za častno spremstvo šolske mladine, ter vsem sorodnikom, znanec in prijateljcem, ki so prišli od daleč naokrog, da so spremili predrago pokojnico k zadnjemu počitku, oziroma položili prekrasne vence na njeno krsto.

Grahovo pri Rakeku, 14. marca 1908.

Žalujemo ostali.

Na čast vsem

Josipinam in Josipom

igra jutri, dne 19. marca v gostilni pri »Marčanu«

707 na Rimski cesti št. 19

Ljubljanski sekstet na lok.

Absolventinja trgovskega tečaja z dobro predizobrazbo želi službe kot

kontoristinja = praktikantinja.

Prijazne ponudbe se prosijo pod »Delavnost 177«

705 3-1 poštnoležeče Ljubljana.

701 3-1 Lepo kmetijsko posestvo

v obsegu 30 oralov obstoječe iz njiv, travnikov in gozdov, dalje hiše in z vsemi gospodarskimi poslopji, vse v dobrem stanu, pet minut od farne cerkve, se radi družinskih razmer takoj proda. Cena in druge podrobnosti se polzve pri Franco Solincu, lastniku Laze 14, pošta Dramlje Štajersko.

Vabilo

na

XI. redni občni zbor

„Vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“

ki se bo vršil

dne 16. aprila 1908 ob 3. uri popol. v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobrenje letnega računa za leto 1907.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

708 1-1

Predsednik nadzorništva.

V smislu § 31 je občni zbor sklepčen, ako zastopajo člani na njem najmanj 200 glasov.

2 mizararska pomočnika sprejme takoj v trajno delo Filip Lazar, miz. mojster, Jesenice — Fužine. 706 3-1

Hiša z vrto

v mestu, če mogoče z gostilno ter malim gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanu, se želi kupiti.

Ponudbe na upravnishvo »Slovenca« pod »J. H.« 699 3-1

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 1

Ne dajte se zapeljati po reklami, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih obilnostu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Hiša na Bledu

se proda iz proste roke na zelo ugodnem mestu, pripravna za kako obrt, v bližini farne cerkve, četrt ure od novega kolodvora. Hiša obstoji iz 8 sob, 2 kuhinj, 2 kletij, 1 orala vrta. Dá se tudi v najem.

Več se izve pri Antonu Slivniku na Rečici št. 54.

Kot učenka

želi vstopiti v kako trgovino 16letna deklica. Je lepega vedenja, vešča slovenščine in nemščine ter ima veselje do trgovine.

Naslov: **Marija Grandovec**, Dolnji Podboršt 5, p. Trebnje. 694 1-1

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predelujejo tvornice »Ceres« in delajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres mast

se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

Zahtevajte Ceres jedilno mast z velikonočnimi podobicami na ovitku. 680 4-1

704 3-1

GOSTILNA V NAR. DOMU V CELJU

se odda s 1. junijem 1908 v najem pod ugodnimi pogoji. — Natančnejši pogoji se izvedo pri »Posojilnici v Celju«, katera sprejema tudi ponudbe do 10. aprila 1908.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

priporoča

promese na komunalne srečke à K 15%. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—.

Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4 1/2% obrestim.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.

Vabilo na REDNI OBČNI ZBOR „Ljudske posojilnice“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo.

ki se vrši 6. aprila 1908 ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih v Ljubljani, Kongresni trg šte. 2.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*) 7. Poročilo o izvršeni reviziji. 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 18. marca 1908.

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
odbornik.

Poročilo za XII. upravno leto 1907 in izkaz hranilnih vlog se nahajata v tisku in bodeta po občnem zboru slavnemu p. n. občinstvu pri blagajni brezplačno na razpolago, dokler ne bo de zaloga istih pošla.

V zmislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak in Ivan Pollak.

Denarni promet za leto 1907.

P r e j e m k i		kron	vin.	I z d a t k i		kron	vin.
Račun glavnih deležev: Vplačila	1800	—		Račun opravičnih deležev: Vrnjeni deleži	196	—	
„ opravičnih deležev: Vplačila	648	—		„ hranilnih vlog: Vzdignjene hranilne vloge	3730739	19	
„ hranilnih vlog: Vloge	4270227	34		„ tekoči: Posojila, vzdignjene vloge in naložen denar pri raznih			
„ tekoči: Vloge, vzdignjen, naložen denar in vrnena posojila	23893863	03		„ zavodih	23665970	48	
„ posojil: Vrnena posojila	1701550	54		„ posojil: Izplačana posojila	2608494	73	
„ menic: Plačila	1325677	49		„ menic: Eskomptovane menice	1762960	70	
„ nepremičnin: Sprejemki	193533	97		„ nepremičnin: Plačila in investijski stroški	166011	65	
„ terjatev od prodanih posestev: Prejemki na kupnini	90579	10		„ terjatev od prodanih posestev: Prodane nepremičnine	137598	74	
„ pro diversi: Razni prejemki	210295	29		„ pro diversi: Razna izplačila	203072	12	
„ pristopnine: Vplačila	162	—		„ obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	37129	80	
„ posojilnih obresti: Plačila	303305	82		„ posojilnih obresti: Vrnene obresti	1390	23	
„ tekočih obresti: Prejete obresti	327588	21		„ tekočih obresti: Izplačane obresti	53238	87	
„ efektnih obresti: Prejete obresti	1444	44		„ meničnih obresti: Povrnjene obresti	172	42	
„ zamudnih obresti: Prejete obresti	5370	—		„ davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	10696	28	
„ obresti prodanih nepremičnin: Prejete obresti	6003	91		„ dividend: Izplačana dividenda	260	—	
„ meničnih obresti: Prejete obresti	35750	26		„ upravnih stroškov: Izdatki	40639	61	
„ upravnega prispevka: Prejemki	21562	16		„ razpoložnega zaklada: Vzdignjeno za penzijski zaklad uradnikov	4671	54	
Gotovina v blagajni začetkom leta 1907	120245	62		Gotovina v blagajni koncem leta 1907	86364	82	
	32509607	18			32509607	18	

Denarni promet:

Prejemki . . . . . K 32389361 56
Izdatki . . . . . „ 32423242 36
K 64812603 92

Račun zgube in dobička za leto 1907.

D e b e t		kron	vin.	kron	vin.	K r e d i t		kron	vin.	kron	vin.
Račun obresti hranilnih vlog: izplačanih	37129	80				Račun posojilnih obresti: prejete obresti leta 1907	303305	82			
„ kapitalizovanih	525343	97		562473	77	„ predplačila leta 1906 za 1907	28521	68			
„ inventarja: 10% odpisa od K 7080-39				708	04	„ zaostale obresti leta 1907	108980	42			
„ davkov in pristojbin: izplačani davki	10696	28					440807	92			
„ zaostali davek	1245	39				zaostale obresti leta 1907	K 84340 90				
	11941	67				predplačila leta 1908	39038 74				
„ zaostali davek za leto 1906	130	71		11810	96	„ povrnjene obresti leta 1907	1390 23	124769	87	316038	05
„ efektov: kurzna izguba				886	80	Račun tekočih obresti: prejete obresti	327588	21			
„ upravnih stroškov				40639	61	„ izplačane obresti	53238	87		274349	34
„ bilance: dobiček				53861	37	Račun men. obr: prejete obr. l. 1907	K 35750 26				
						„ predplačila leta 1906	3309 70	39059	96		
						„ povrnjene obresti leta 1907	K 172 42				
						„ predplačila za leto 1908	9855 80	10028	22	29031	74
						Račun efek. obr.: prejete obr. l. 1907	K 1444 44				
						„ zaostale obresti leta 1907	713 59	2158	03		
						„ zaostale obresti leta 1906	525	45		1632	58
						Račun zamudnih obresti				5370	—
						„ upravnega prispevka				21562	16
						„ pristopnine				162	—
						„ nepremičnin				15722	92
						„ obresti od prodanih nepremičnin: prejete obresti	6003	91			
						„ zaostale obresti	1078	12			
							708 2	03			
						zaostale obresti leta 1906	570	27		6511	76
				670380	55					670380	55

Račun bilance z dne 31. decembra 1907.

D e b e t		kron	vin.	kron	vin.	K r e d i t		kron	vin.	kron	vin.
Račun posojil: na vknjižbo	5793175	43				Račun glavnih deležev				7000	—
„ na poroštvo	1302646	43		7095821	86	„ opravičnih deležev				9248	—
„ tekoči: naložen denar	796778	05				„ hranilnih vlog: stanje	12840537	11			
„ posojila	4769085	59				„ kapitalizovane obresti	525343	97		13365881	08
	5565863	64				„ meničnih obresti				9855	80
„ pri nas vloženo	526095	74		5039767	90	„ davkov in pristojbin				1245	39
„ terjatev od prodanih posestev				121974	47	„ dividend				190	—
„ menic				685658	63	„ pro diversi				3442	85
„ efektov				100186	—	„ rezervnega zaklada				28845	72 1/2
„ nepremičnin				509593	28	„ razpoložnega zaklada				108251	22 1/4
„ inventarja	4295	83				„ posebne reserve za zgube				62719	14 1/4
„ 10% odpis od K 7080-39	708	04		3587	79	„ iz hipotekarne kupčije				64147	56
„ posojilnih obresti: zaostale obresti na vknjižbo	95304	13				„ penzijskega zaklada				20838	63
„ zaostale obresti proti poroštvo	13676	29				„ zgube in dobička: dobiček				53861	37
	108980	42									
„ za leto 1908 predplačane obresti	39038	74		69941	68						
„ efektnih obresti				713	59						
„ obresti od terjatev prodanih posestev				1078	12						
„ blagajne				86364	82						
„ penzijskega zaklada: lastna knjižica št. 8388	20000	—									
„ obresti	838	63		20838	63						
				13735526	77					13735526	77

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi, finega jamajskega ruma, pristne slivovke, brinjevca, tropinovca** in pa vseh vrst likerjev.

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni, kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejem na svoje stroške nazaj. 2495 26-18

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Avgust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporočam 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.

Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

DR. FRANC DERGANČ

I. kirurški asistent deželne bolnice

[bivši večletni operater na dunajskih klinikah dvor. svet. prof. dr. barona Eiselsberga (kirurgija) in dvor. svet. prof. dr. Chrobaka (ženske bolezni); ter na oddelkih prof. dr. Wertheima (ženske bolezni) in prof. dr. Schnitzlerja (kirurgija)]

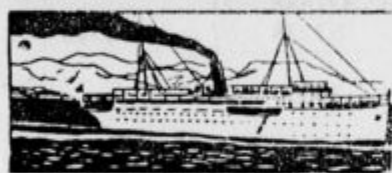
si jemlje čast, naznanjati p. n. občinstvu, da je **začel ordinirati za**

kirurške in ženske bolezni

V Ljubljani, dne 15. marca 1908.

644 3-2

Ordinira od 2. do 3. ure popoldne v Komenskega ulicah št. 8.

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd Trst

s prvovrstnim parnikom „THALIA“.

Potovanje IX. od 5. septembra do 1. oktobra:
iz Bremerhavna v znamenita morska kopališča atlantskega oceana, preko Alžira v Trst.

Cena za vožnjo in oskrbo od 250 kron višje.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja:

Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika

preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltara, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta. Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

Zabavna vožnja Trst-Bremerhaven (V. in VI. potovanje) se vrši kot razvedrilna vožnja.

Pozneje sledi:

I. potovanje na sever

od Bremerhavna od 4. do 30. julija 541 6-4

na Škotsko, severni rt, Spicberge in Norveško. Cene za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

II. potovanje na sever

od Kiela od 3. do 31. avgusta

na Norveško, Spicberge in večni led. — Cena za vožnjo po morju od 700 K višje.

NB. Potovanje na sever izvede v tem letu samostojno Avstrijski Lloyd.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.

Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstr. Lloyd na Dunaju, I., Kärntner-ring 6, pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in vseh potovalnih pisarnah.

Nov modni salon.

Cenjenim damam vljudno
-- naznanjam, da sem --

Nov modni salon.

otvorila na Mestnem trgu števil. 11
(poleg trgovine Igljč)

salon za damske in otročje klobuke

Vsled mnogoletnih izkušenj v tej stroki kakor tudi zato, ker sem si na Dunaju sama ogledala najnovejše dunajske modele, sem v stanu prevzeti vsa v to stroko spadajoča dela in popravila ter jih izvršiti solidno in po zmernih cenah.

Pričakujoč obilne naklonjenosti se vdano priporočam

F. Kovač,

651 3-2

bivša modistinja trdke Vivod-Mozetič.

Prodajalniški lokal

na zelo prometnem kraju
v Ljubljani, blizu vojašnice,

se odda za majski termin.

667 Naslov pove upravništvo. 3-2

Služba

organista in cerkvenika

v Št. Juriji pri Šmarji se odda o sv. Juriji. Prednost imajo rokodelci. Več se poizve v župnišči v Št. Juriji.

Velika in moderna

zaloga oblek

za gospode, dečke in otroke

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg 3

(na vogalu Židovske ulice).

Zaloga lastnega izdelka **talarjev** in **površnikov** za prečastito duhovščino.

Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih in na **vsakem predmetu označenih cenah.** 595 104-4

Naročila po meri točno in priznana dobro.

Obrtno naznanilo.

Da zadostim vsem zahtevam v vsakem oziru, sem svojo **že 25 let obstoječo pekarnico temeljito prenovil** in postavil vanjo **parne peči**, opremil svoje podjetje z **najmodernejšimi tehničnimi pripomočki**, zlasti **stroji za gnetenje in mešanje**, in najel **izbornu izurjeno osobje**. To mi omogočuje, da morem izdelovati **brezhibno, enakomerno, ekskvizitno pecivo**; ker kurim namesto z drvmi sedaj s premogom, morem tudi **največjo množino kruha** točno dobaviti v **treh urah**.

Pekle se bodo vse vrste **finega peciva**, dalje **navadno pecivo** in različen **kruh**, zlasti jako priljubljeni **rženi kruh**, za **specialitete** pa dunajsko **pleteno pogačo**, **orehove rožičke**, **orehove** in **rozinove štruklje**, **sladkorne rožičke** (brioches) in **buhtelo**. Vedno so v zalogi različna **čajna peciva** iz tvorn. V. Schmidt in **graški prepečenec** F. Sprenga.

Naročila vseh vrst se sprejemajo v **centralni prodajalnici v Gradišču št. 5** in v **podružnicah**: v **Prešernovih ulicah št. 50**, v **Kolodvorskih ulicah št. 26**, na **Krakovskem nasipu št. 4** in v **baraki poleg tobačne tovarne**.

Z zagotovilom, da se bom vedno trudil, da zadostim v vsakem pogledu vsem zahtevam, prosim obilnega poseta.

Z odličnim spoštovanjem

JEAN SCHREY.

666 5-2

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarni „Europa“. ::

Danes v sredo nov spored.

166

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.